విశ్వసాహిత్యమాల ౧

టాల్‌స్టాయి జీవితం

రచయిత:

మహీధర రామమోహనరావు.

"విశేషమైన ఘటనలేమీ లేని యీ జీవిత చరిత్ర నెపోలియన్, కాసనోవా, లివింగ్‌స్టన్‌ల జీవితములకన్న హృదయాకర్షకంగా ఉంది. దానికి కారణం టాల్‌స్టాయి లోని గొప్పదనమే........."

లియోనార్డ్ వుల్ఫ్

విశ్వసాహిత్యమాల, రాజమండ్రి.

Life of Tolstoy by M. Rama Mohan Rao,
Published by Viswa Sahityamala,
Rajahmundry.

FIRST EDITION 1935 JULY.
SECOND EDITION 1956 MAY.

అవంతీ ప్రెస్, రాజమండ్రి.

ప్రతులు వేయి. వెల రు 1/

మొదటి ముద్రణ పీఠిక

ఒకజాతి అభివృద్ధికి రావాలీ, అంటే ముందా జాతిలో ఉత్తమ మైన వాఙ్మయం నిర్మించబడాలి. ఆ వాఙ్మయం నిర్మించే ప్రయత్నంలో మే మితర దేశీయుల రచనల కనువాదాలు చేయమనడం, పరదేశీయుల ఆధిక్యతను హర్షించమనడం గొప్ప తప్పు. ఎందుచేతనంటే విజ్ఞానం ఒక జాతియొక్క సొమ్ముకాదు.

అల్లాగే........

ఏ మనిషైనా అభివృద్ధిలోకి రావాలన్నా, విజ్ఞానవంతుడు కావాలీ అన్నా, ప్రపంచ సాహిత్యం అంతా ఆకళింపుకు తెచ్చుకోవాలి. ప్రపంచ విజ్ఞానంలో తనకీ హక్కుందని జ్ఞాపకం తెచ్చుకోవాలి. అందులో కూడా గర్వం - అహంకారం - అభిమానం - పొందడం వ్యర్థం !

ప్రతి మనిషీ - ప్రతి జాతీ - "తనది" అనే గర్వంలో ప్రపంచం కేసి చూడకుండానే స్వకీయ వాఙ్మయం నిర్మించుకోవాలని తలస్తూంటుంది. ఆ ఉత్సాహంకి ఫలితం అపజయమే ! .... ఎందుచేతనంటే ఏ జాతేనా అభివృద్ధికి రావాలన్నా, ఏ వాఙ్మయమేనా అభివృద్ధిలోకి రావాలన్నా, ప్రపంచ సంఘట్టనం అవసరం. ప్రపంచంతో సంబంధం పెట్టుకోని భాష - వాఙ్మయం - సంస్కృతములాగే ప్రచారాన్నుంచి దూరమైపోతుంది -

అందుచేత నో పాఠకుడా !.......

ఏ జాతికైనాసరే .... పతనాభివృద్ధులు కల్పించగలది ....

ఏ మనిషికైనా .... జ్ఞానాజ్ఞానాలలో ముంచేసేదీ ఐన సాహిత్యం నిర్ణయించుకొనడంలో సావధానంగా ఉండు.

విషయ సూచిక

టాల్‌స్టాయ్ జీవితం

టాల్‌స్టాయి జీవితం

" ప్రేమ — పరిశ్రమ "

మానవ జీవితమునకు ముఖ్యావసరములు.

— టాల్‌స్టాయి.

టాల్‌స్టాయి జీవితం

విద్యార్థిగా

టాల్‌స్టాయికి పదిహేనేళ్లు వచ్చేవరకు మాస్కోలోనే చదువు కొన్నాడు. అక్కడి పాఠశాలలో ప్రారంభికవిద్య పూర్తియైనంతనే కళాశాలలో చేరి చదువ నిశ్చయించి ప్రసిద్ధికెక్కిన "కాజాన్" విశ్వ విద్యాలయంలో 1843లో చేరేడు. కాజాన్ విశ్వ విద్యాలయం కేవలం జమీందార్ల బిడ్డలకొరకే పుట్టింది. దరిద్రుల కా కళాశాలావరణలో కాలు పెట్టడానికైనా అవకాశం లేదు. అక్కడి జీతాలు, ఖర్చులు, భరించగలవాళ్లు ధనవంతులొక్కరే.

కళాశాలలో చేరిన మొదటి యేడాది టాల్‌స్టాయికి ప్రాచ్య భాషలమీాద బుద్ధిపారింది. కాని, విద్యావిధానంలోని లోపం ఆతని ఉత్సాహాన్ని చంపేసింది. ఎన్నడూ మార్పెరగని ఆ పూర్వ ధోరణి చదువుమీాద అసహ్యం కలిగించింది. విద్యార్థుల స్వతంత్ర శక్తినీ, విమర్శాశీలాన్నీ ప్రోత్సహించని పాఠ్య పుస్తకాలు, సహించలేని గురువులు; ఆతని స్వతంత్రాభిప్రాయాలకీ, విచారపూర్ణ స్వభావానికీ నచ్చలేదు. కనుక పాఠశాలలో చేరిన కొద్దిరోజులలోనే విద్యార్థు లందరికి వలెనే యాతని మన స్సుకూడా నిర్జీవం, నిరుత్సాహకరం అయిన పాఠ్య పుస్తకాల

నుంచి మళ్ళి, మనస్సు నుత్సాహపెట్టి తాత్కాలికంగానైనా జీవితంలో సౌఖ్యలేశం కనబరచగల వస్తువులను వెతికడం ఆరంభించింది.

ఆ రోజులలో "కాజాన్" విలాస వస్తుసామగ్రికి ప్రసిద్ధి కెక్కిన పట్టణాలలో ఒకటి. నాటకశాలలు, నర్తనశాలలు, మద్యశాలలు, జూదపుటిళ్ళు, పడుపుటిళ్ళు, ఒకటేమిటి–సకల వ్యసనాలకీ కాజాన్ నగరం పేరు పొందింది. గొప్పగొప్ప జమీందార్లు, ధనికులు, రాజవంశీయులు వాటిని పోషించేవారు. విశ్వవిద్యాలయంలో చదువుపేరు చెప్పి చేరిన జమీందార్ల పిల్లలంతా చదువుసంధ్యలు కట్టిపెట్టి యీ భోగవిలాసాల వెంట పడేవారు. టాల్‌స్టాయి కూడా సహాధ్యాయుల మాదిరిగానే కాజాన్ నగరవీధులలో స్వేచ్ఛావిహారా లారంభించేడు. ఆటపాటల హడావిడిలో కళాశాలలోని పాఠాల ధోరణే ఉండేదికాదు. స్వేచ్ఛా విహారాలలో పాఠ్యపుస్తకాల జ్ఞాపకం ఉండేదికాదు. తత్ఫలితంగా ఆ సంవత్సరం టాల్‌స్టాయి సాలుసరి పరీక్షలలో పరాజయం పొందక తప్పినదికాదు.

మరుసటి సంవత్సరం టాల్‌స్టాయి కళాశాలలో మరొక విషయం తీసుకొని చదవడం ఆరంభించేడు. ప్రాచ్యభాషలు తన కుత్సాహకరంగా లేవని న్యాయశాస్త్రం తీసుకున్నాడు. కళాశాలలో చేరిన మొదటి రోజులలో వెనకటి సంవత్సరం జరిగిన పరాభవానికి సిగ్గుపడి పుస్తకాల విషయంలో కాస్త శ్రద్ధ కనబరచేడు. కాని, ఆ విషయంకూడా అతని కుత్సాహం ఇయ్యలేక

పోయింది. అతడెంత ప్రయత్నం చేసినా మనస్సు పుస్తకాల మీదికి వెళ్లేది కాదు. చిట్టచివరకి పరీక్షల ఫలితం పూర్వవిధం గానే జరిగినా అతడు చేసిన ప్రయత్నం, విమర్శనా, ఆతనికి న్యాయశాస్త్రంలో కొంతజ్ఞానం కలగజేసినాయి. పరీక్షల ఫలితం వ్యతిరేకంగా తేలగానే అతనికి నిరుత్సాహం పుట్టి మళ్లీ మామూలు మార్గం త్రొక్కేడు.

అభిమానించి తీసుకున్న రెండు శాస్త్రాలలోను పరాజయం పొందడానికి టాల్‌స్టాయి బుద్ధిహీనత కారణంకాదు. అసాధారణ బుద్ధే దానికి కారణం. అతడే విషయాన్నైనా సులభంగా గ్రహిస్తాడు. ఆలోచించగలడు. విమర్శించగలడు. ఆతనికభిరుచియున్న విషయాల నాలోచించడంలోనూ, ఎంతకఠినమైన విషయాన్నైనా అతిచులకనగా గ్రహించడంలోనూ— అతని బుద్ధి చాలా తీవ్రంగా ఉండేది. ఏ విషయాన్నైనా విమర్శించి స్వతంత్రంగా తన అభిప్రాయాన్ని నిర్ణయించుకొనేవాడు. కాని ఎవరో చెప్పినారని కళ్లుమూసుకుని తలవూపే రకం కాదు. ఉన్నతాదర్శాలూ— స్వతంత్రాభిప్రాయాలూ కలిగి— తీవ్రమైన బుద్ధిగల యాతనివంటి విద్యార్థులు తమబుద్ధిని గురువులు చెప్పే చిన్నచిన్న విషయాల మీదనే కేంద్రీకరింపచేసి, వాటిలోనే క్రిందు మీదవుతూండడం చాలాకష్టం. అసంభవం. తెలివితేటలు, స్వయంవ్యక్తిత్వం ఉన్న విద్యార్థులు సామాన్యంగా పరీక్షలలో దండయాత్రలు సాగిస్తూ ఉండడం, వట్టి మట్టి బుర్రలు చులకనగా పరీక్షలలో నెగ్గుతూండడం ఈకారణంచేత నే. సామా

న్యంగా ప్రస్తుత విద్యా విధానములో పుట్టి పెరిగిన ఏ వ్యక్తీ స్వతంత్రమైన ఆదర్శాలు, అభిప్రాయాలు ఉన్నవాడిని సహిం చడంకష్టం. ఎప్పుడూ ఎవ్వరినో అనుకరిస్తూ, ఎంగిలి మాటలతో కాలక్షేపం చేసేవాణ్ణి చూస్తే గురువులకీ, ప్రజలకీ, పరీక్షకులకీ ఎంతో అభిమానం- ప్రేమా కూడా.

టాల్‌స్టాయి పరీక్షలలో నెగ్గినా- మానినా న్యాయశా స్త్రాన్నే చదువుతూ, 1848 వరకు "కాజాన్" లోనే కాల క్షేపం చేశాడు. ఆ సంవత్సరం డిమెట్రీ తనచదువు పూర్తి చేసి ఇంటికి ప్రయాణంకట్టేడు. టాల్‌స్టాయికి కూడా తన స్థితిగతులు చాలా అసహ్యంగా కనిపించినాయి. చదువుపేరుచెప్పి తానిక్కడ కాలక్షేపం చెయ్యడం తన జీవితం వ్యర్థంగా పాడుచేసుకోవడమే నని నిశ్చయించినాడు. వెంటనే పుస్తకాలు, బట్టలు సర్దుకొని కళాశాల చదువు కొక్క నమస్కారంచేసి అన్నగారితో వెళ్ళి యింటికి చేరుకున్నాడు.

టాల్‌స్టాయి జీవితం.

రచనారంభం.

ఆత డింటికి వచ్చునంతకు అతని జీవితంలో శాశ్వతమైన మార్పు గలిగించగల పరిస్థితులు ప్రత్యక్షమైనాయి. ఆ రోజులలో రష్యా దేశంలో ఒకవిధమైన బానిసత్వం అమలులో ఉండేది. ప్రతీ దేశం లోనూ ఉన్నట్లే దేశంలోని భూమి అంతా జమీందార్లనబడే ఏ కొద్దిమంది చేతులలోనో వుండేది. మిగిలిన ప్రజలంతా ఒక్క భోజనానికేకాక ఇంటి స్థలాల కొరకుగూడా వాళ్ళనే ఆశ్రయిం చవలసివచ్చేది. ఏనాడో జమీందార్ల నాశ్రయించి వాళ్ళ భూములలో కాపురాలుండి- వాళ్ళ భూములు కౌళ్ళకుచేస్తూ వచ్చిన ప్రజలు కాలక్రమేణ ఆజమీందార్ల బానిసలుగా పరిణ మించేరు. భూములతోపాటు వాళ్ళుకూడా యజమానుల స్వంత ఆస్తులతో చేరిపోయారు. వాళ్ళక్కడనుంచి పోయేటం దుకు చట్టా లొప్పవు, జమీందార్లిష్టపడ్డా. క్రయవిక్రయా లలో భూములతో పాటు అందులోవున్న ప్రజలు కూడా చేతులు మారవలసిందే. వాళ్ళ కేవిధమైన హక్కులు లేవు. ఏ చట్టాలు, ఏ ప్రభుత్వం వాళ్ళ కష్టనిష్టురాలు విమర్శించలేదు. వాళ్ళకి స్వత్వం అన్నదిలేదు. స్వతంత్రంముందేలేదు. వాళ్లు జమీందార్ల సౌఖ్యవిలాసాలు సమకూర్చే సజీవయంత్రాలు. అంతఅస్వతంత్రు

లుగా ఉండడంచేతనే జమీందార్లు వాళ్ళయెడల చాలా నిరంకుశంగా ప్రవర్తించేవారు. కొట్టినా, తిట్టినా, చంపినా అదే మనడానికి వీల్లేదు. కోర్టులకెక్కడానికి సామర్థ్యంగానీ, స్వాతంత్ర్యంగాని ఆనిర్భాగ్యులకు లేదు. ఏవిధంగానైనా తంటాలుపడి కోర్టుకెక్కినా ప్రభుత్వం అంతా జమీందార్లదే కనక న్యాయం జరగడం మాట అల్లావుంచి ఎదురు వీళ్ళకే బాధ కలిగేది. ప్రాణహాని కలిగించినా, మానహాని కలిగించినా ఎదురుమాట చెప్పడానికి వీల్లేనంత నిరంకుశంగా ఆజమీందార్ల జులుం జరిగిపోతూండేది.

లియో టాల్‌స్టాయి చదువుచాలించి స్వగ్రామం చేరుకొనేటప్పటికి పరిస్థితులిల్లా ఉన్నాయి. ఈదురన్యాయం దేశంలో చాలాకాలం నుంచి వేళ్లుపారి ఉన్నా లియో విద్యాభ్యాసం పేరుచెప్పి జ్ఞానం వచ్చినప్పటినుంచీ పట్టణాలలో ఉండిపోవడం చేత పల్లెటూళ్లలో జరుగుతూవున్న ఈ అన్యాయా లెప్పుడూ అతని కంట బడలేదు. జ్ఞానం వచ్చినవెనక పల్లెటూళ్లవైపు కన్నుత్రిప్పుట కిదే ప్రథమ పర్యాయం.

విపరీతమైన స్వాతంత్ర్య కాంక్ష గల లియో ఆ ప్రజల అస్వాతంత్ర్యపు బ్రతుకును చూచి సహించలేక పోయేడు. తోడి మానవులు ఆ విధంగా బాధలు పడుతూంటే, ప్రజలావైపునకు దృష్టి మరల్చకపోవడం అతనికి చాలా విచారం కలగచేసింది. వెంటనే ప్రజలదృష్టి నావంకకు త్రిప్పి, బాధలతో చివికిపోతూవున్న బానిసల పరాధీనత్వం పోగొట్టే ప్రయత్నం చెయ్యాలని

నిశ్చయించేడు. ఆ అమాయకుల దురవస్థలు చూడడం, వినడం వల్ల కలిగిన హృదయ వేదన నంతా కలంలోంచి ప్రవహింపజేశాడు. వాళ్ళ కష్టాలూ, వాళ్ళకి జరుగుతూన్న అన్యాయాలూ— వర్ణిస్తూ, జమీందార్లు ఆ దరిద్రులకి స్వాతంత్రం ఈయవలసిన అవశ్యకతని ప్రకటిస్తూ "ఒక భూస్వామి ప్రాతః కాలక్షేపం" అను చిన్న నవల వ్రాసి ప్రకటించేడు.

అతని యీ ప్రయత్నం ప్రజలలో కొంతవరకు సంచలనం కలిగించింది. కాని ప్రజలయొక్క ఆవేశాన్ని, ఉద్రేకాన్ని కార్యరూపంలోకి తేగల శక్తి లియో దగ్గర లేదు. ఆనాటి కాతని యభిప్రాయా లల్లాంటి ఘనకార్యాలు నిర్వహించ గలంత సమర్థంగా లేవు. తలపెట్టినపని నిర్వహించ బడేదాకా ఓ పగ్గం లాగగల ఓపికా స్థైర్యం కూడా అతనిలో తక్కువే. ప్రజల బాధలు, జమీందార్లు చేసే దురంతాలూ చూసిన మీదట కలిగిన ఆవేశంలో తన జీవితం అంతా వాళ్లని బాగుచేసే టందుకు వినియోగించాలని నిశ్చయించినా, ఆ అభిప్రాయాలు త్వరలోనే అడుగున పడ్డాయి. తన హృదయంలో సుఖం, భోగం, విలాసాలమీద ఆశ యింకా చల్లార లేదు. పొంగుతూవున్న యౌవన రక్తం, చేయిమునగా డబ్బు, మంచి ఆరోగ్యం, సౌందర్యం అన్నీ కలసి ఆతని మనస్సుకు నిలకడ లేకుండా చేసేశాయి. అతని భోగతృష్ణ ప్రశాంతముగా, విశేషం మార్పు లేకుండా ఉండే పల్లెటూరి జీవనం మీదట కంటే ఉత్తేజకంగా ఉండే పట్టణవాసజీవ

నంమీాద అభిమానం చూపింది. వెంటనే టాల్‌స్టాయి తన ఆడ ర్శాలకి స్వస్తి చెప్పి మూటముల్లె సవరించుకొని, సెంటు పీటర్సు బర్గ్ చేరు కున్నాడు—

పెట్రోగ్రాడ్ చేరుకున్నాక లియో టాల్‌స్టాయి జీవితం సంపూర్ణంగా నైతికపతనానికి పాల్పడింది. పేకాట, జూదం, త్రాగుడు మొదలైన దుర్వృత్తుల కలవాటుపడిపోయినాడు. డబ్బులేనప్పుడు అప్పులు ప్రారంభించేడు. దానితో వలసినన్ని దుర్గుణాలు పట్టుబడ్డాయి. దానికి తగినట్టే ఆతని మనస్సు కూడా స్థైర్యం అనేది ఎరగకుండా నిముషాని కొకదారిత్రొక్కేది. ఒక క్షణంలో దేశాలు తిరగాలని కోరిక. మరునిముషంలో కళా శాల చదువు పూర్తిచెయ్యాలని దుగ్ధ. ఒకమాటు దేశసేవ, ప్రజాసేవ చెయ్యాలనే ఆదర్శం. వెంటనే మనుష్యజన్మ భోగ విలాసా లనుభవించడానికే యనే భావపతనం. ఒకక్షణంలో సాహిత్యసేవ చేసి కీర్తిగడించాలని ఆశ. మరొక క్షణంలో యుద్ధరంగంలో పేరు పొందాలని కోరిక. ఈ విధంగా ఆతని మనస్సు చుక్కాని లేని పడవ మాదిరిగా, యింద్రియవాంఛలు ఏమూల కీడుస్తే ఆ మూలకి పరుగులు పెట్టుతూ ఉండేది.

రెండేళ్ళకు పైగా లియో టాల్‌స్టాయి యీ విధంగా అస్థిరజీవితం గడిపి కడకు విసిగి పోయినాడు. అతి పరిచయంచేత భోగాలమీాద ఆసక్తి తగ్గింది. ఎక్కడికైనా వెళ్ళిపోయి ప్రశాం తంగా జీవించాలని కోరిక పుట్టింది. దానికితోడు అప్పులు పెరిగి

పోయినాయి. తీరే వుపాయం లేదు. ఏ సైన్యాలలోనో చేరి అప్పులు తీర్చాలని నిశ్చయం కలిగింది.

సరిగ్గా ఘటనలు కూడా అనుకూలపడి టాల్‌స్టాయి పతిత జీవితం ఉద్ధరించబడడానికి అనుకూలాలేర్పడినాయి.

లియో పెద్దన్నగారైన నికోలస్ డిమెట్రీ కాజాక్ కళాశాలలో విద్య పూర్తిచేసుకుని సైన్యాలలో ఉద్యోగిగా చేరేడు. వెంటనే కకేషియా ప్రాంతాలలో ప్రజావిప్లవం అణిచివెయ్యడానికి పంపబడుతూన్న ఫిరంగిదళంలో ఉద్యోగిగా అక్కడికి పంపబడ్డాడు. 1851 లో డిమెట్రీ కొన్ని నెలలపాటు ఉద్యోగానికి సెలవుపెట్టి స్వగ్రామం వచ్చేడు. తమ్ముని స్థితిగతులు చూచేడు. ఆ పువ్వులరంగణ్ణి ఇంక ఈప్రదేశంలో వదిలేస్తే లాభం లేదనుకున్నాడు. ఉన్నాడా అంతకంతకి అతని జీవితం ధ్వంసం అయిపోతుంది. ఏదైనా పనిలో ప్రవేశపెడితే ఆతని పరిస్థితులు మారవచ్చునని ఆతడూహించేడు. మంచి చెడ్డలన్నీ ఆలోచించి తమ్మునితో తన అభిప్రాయం అంతా చెప్పి తనతో "కకేషియా" రమ్మన్నాడు.

అవకాశం దొరికితే ఎక్కడికైనా పోదామని చూస్తున్న టాల్‌స్టాయి అన్నగారి ప్రస్తావనకి వెంటనే అంగీకరించేడు. పేకాటలలో పెట్టిన తాకట్లూ, విలాసాలకోసం చేసిన అప్పులూ, నెత్తిన తన్నుతూన్నాయి. వాటిని తీర్చడానికి ధనం అవసరం. లియో టాల్‌స్టాయి ఆకాశ హార్మ్యాలు నిర్మించుకుంటూ అన్నగారి వెంట "కకేషియా" చేరుకున్నాడు.

"కకేషియా" చేరుకొన్న కొద్దిరోజులదాకా టాల్‌స్టా యికి పూర్వవాసనలు వదల లేదు. అక్కడకు వెళ్లిన తర్వాత కూడా కొద్దిదినాల దాకా వేట, జూదం, పేక, త్రాగుడు మొదలైన దుర్వ్యసనాలు విడిచిపెట్టలేకపోయాడు. దగ్గరనే వున్న డిమెట్రీ మరల హెచ్చరించడంతోనే కళ్ళు తెరచేడు. ఒక్కమారుగా తన దుర్వ్యసనాలకి సెలవిచ్చేడు. వెంటనే టిఫలిస్ నగరం చేరి సైనిక కళాశాలలో పేరు చేర్పించు కున్నాడు.

టాల్‌స్టాయికి చదువుమీద యెక్కడలేని శ్రద్ధా కలిగింది. కాలేజీలోని ఉపన్యాసాల విషయంలో విపరీతమైన శ్రద్ధ తీసు కున్నాడు. ఈ లోపుగా తనకు చిన్ననాటినుంచీ సాహిత్యం మీదనున్న అభిమానం పెంపొందించుకొన్నాడు. ఇప్పుడాతని బద్ధకం, దుర్వ్యసనాలు ఏమైపోయినవో అతడా వైపునకేనా తొంగి చూడడంలేదు.

టిఫలిస్ కళాశాలలో చదువుతూ ఉండగానే లియో 'బాల్యం' (Boyhood) అనే తన రెండవనవల పూర్తి చేసేడు. అది పూర్తైపోయినంతనే పెట్రోగ్రాడ్‌నుంచి ప్రకటింపబడుతూ వున్న ఒక మాసపత్రికలో ప్రకటించడం కొఱకు పంపించేడు. ఆ పత్రికా సంపాదకుడు రష్యాలోకెల్ల పేరుపడ్డ కవుల రచనలే గాని ప్రచురించేవాడుకాడు. లియో టాల్‌స్టాయి నవల ఆతని దృష్టిని పూర్తిగా ఆకర్షించింది. సంపాదకుడా నవలను మంచి ఉత్సాహం-సంతోషం వెలిబుచ్చుతూ ప్రకటించేడు. సంచికలో

సంపాదకుని అభివందనాలతో ప్రచురింపబడ్డ తన గ్రంథాన్ని చూచుకొని లియో టాల్‌స్టాయి సాహిత్య జీవితంలో తాను పొందగల యభివృద్ధిని తలచుకొని పొంగిపోయేడు.

టాల్‌స్టాయి ఆ సంవత్సరం పరీక్షలలోకూడా ఉత్తమ తరగతిలో కృతార్థుడైనాడు. పరీక్షాఫలితాలు ప్రకటించ బడి నంతనే సైన్యాలలో ఉద్యోగం దొరికింది. ఆ రోజులలో కకేషియన్ ప్రజలలో రేగుతూన్న విప్లవాగ్నిని చల్లార్చి వాళ్ళనణిచి వెయ్యడానికై నియమించబడ్డ సేనలలో ఫిరంగిసైన్యములో ఆతడుకూడా ఒక ఉద్యోగిగా నియమించబడ్డాడు.

టాల్‌స్టాయ్ జీవితం.

యుద్ధరంగంలో

లియో టాల్‌స్టాయి మహోత్సాహంతో ఉద్యోగ ధర్మాలు నెరవేరుస్తూ కొంతకాలం వెళ్ళబుచ్చేడు. కాని, ఆతని మనస్సు చాలరోజులా పనియందుత్సాహం చూపలేదు. ప్రజలను భయపెట్టేటందుకు నాలుగు వీధుల మొగలలో ఫిరంగులతో కొలువుచేయడం, తుపాకులు భుజాలమీద వేసుకొని వీధులవెంబడి కవాతు చేయడం, ఆ ఆర్భాటాలు-అట్టహాసాలు, లియో ప్రకృతి కెంతమాత్రం నచ్చలేదు. ఇంక నాతడు వీలు, సెలవు దొరకినప్పుడల్లా కకేషియన్ పర్వతాలలోని ప్రకృతి దృశ్యాలలో తన్మయుడై విహరిస్తూనో, వేటాడుతూనో, మాస పత్రికలకి చిన్న చిన్న కథలు వ్రాస్తూనో, భవిష్యత్తంతా ఊహా చిత్రాలతో అలంకరించుకొంటూనో, కొంతకాలందాకా మనస్సు కుత్సాహం కల్పించుకున్నాడు. కాని, ఆ ఉత్సాహం కూడా చాలారోజు లుండలేదు. సైన్యాలలో వ్యర్థంగా పడి ఉండడం ఆతనికి నచ్చిందికాదు. వెంటనే తన ఉద్యోగానికి రాజీనామానిస్తూ కాగితం పంపించేడు.

ఇంతలో ఆతడు పంపించిన రాజీనామా పత్రం ధృవ పరచకుండానే టర్కీ-రష్యాలమధ్య చరిత్ర ప్రసిద్ధమైన "క్రిమియా" యుద్ధం ప్రారంభమయింది.

1774 వ సంవత్సరములో టర్కీ-రష్యాల మధ్య నొక సంధి జరిగింది. ఆ సంధిపత్రంలోని కొన్ని సంధిగ్ధ వాక్యాల కర్థ సమన్వయం చేయడానికీ, పాలస్తయిన్‌లోని క్రైస్తవ పుణ్య స్థలాలమీాద అధికారనిర్ణయం పేరుచెప్పీ ఆ రెండు ప్రభుత్వాలూ తుపాకు లెత్తినాయి. వాటి ననుసరించి నెమ్మది నెమ్మదిగా ఇంగ్లాండు, ఫ్రాన్స్, సార్డీనియా ప్రభుత్వాలుకూడా యుద్ధరంగంలో కాలుపెట్టినాయి.

యుద్ధం ప్రకటించ బడగానే లియో టాల్‌స్టాయి తాను పంపిన రాజీనామా పత్రాన్ని ఉపసంహరించుకొని యుద్ధరంగం లోనికి పోవడానికి అనుజ్ఞకోరేడు. ఆ సమయమున టాల్‌స్టాయి మేనమామ "గోర్ట్‌చెకోఫ్" రాకుమారుడు రష్యా సేనాధ్యక్షుడుగా ఉన్నాడు. "గోర్ట్‌చెకోఫ్" వెంటనే లియో ప్రార్థన నంగీకరించి తన సహాయసేనాధిపతులలో ఒకణ్ణిగా చేర్చుకొని రణభూమికి పంపడాని కిష్టం చూపేడు.

యుద్ధం ఆరంభం అయింది. ఇరుపక్షాలా ముట్టడులారంభమైనాయి. వెంటనే 1854 నవంబరు నెలలో లియో టాల్‌స్టాయి యూరపియన్ టర్కీ సరిహద్దులోనున్న "శవస్టోపల్" దుర్గం రక్షించుతూన్న ఫిరంగి సైన్యాలకి నాయకుడుగా నియమించబడ్డాడు. యుద్ధకళలో ఆతడిచ్చిన ఉత్తమ పరీక్షా, కకేషియాలో నాతడు చూపిన సామర్థ్యం, అతని కిట్టి పూచీగల ఉద్యోగం ఇప్పించింది. సామాన్య సైనికుడుగాగాక

ఉన్నత పదవిలో పనిచేయడంచేతనే ఆతడు యుద్ధంయొక్క నిజ స్వరూపం గ్రహించడానికి అవకాశం కలిగింది.

"ప్రభువులు, ధనికులు. తమ మేడలు దిగకుండానే ప్రజల్ని యుద్ధరంగాలలో చావడానికి పంపుతూన్నారు. చిన్న జీతాలమీద పోషింపబడే సైనికులు, దరిద్రులు - దాసులు చేలోపు కావడంచేత యుద్ధరంగాలలో బలవంతంగా బలి చేసెయ్య బడుతూన్నారు. యుద్ధాలకి మూలకందాలైన మహా మహులంతా దూరదూరంగా నిల్చుని దేశం, మతంపేరు చెప్పి వగపులు వగస్తూన్నారు. యుద్ధం ఎందుకొచ్చిందో - ఎవ్వరితో యుద్ధం చెయ్యాలో ఎరగని అమాయకులైన ప్రజలు చంప డానికీ, చావడానికి సిద్ధం చెయ్యబడుతున్నారు. అనేక విధాల ఆశపెట్టి, బలవంతపెట్టి, బూటకములైన మతో ద్రేకాలు కలి గించి ఆ అసహాయులైన ప్రజల్ని పోతుల్ని గుడికి తెచ్చినట్లు లాక్కొస్తూన్నారు. తమకోసం బలవంతంగా ప్రాణాలివ్వడానికి పోతూన్న ఆ అమాయకులకి ధనవంతులు-ప్రభువులు చేస్తూన్న సౌకర్యాలేమిటి? వాళ్ళ కుటుంబా లింటిదగ్గర తిండికోసం పూర్వంకంటే ఎక్కువ బాధపడుతూన్నారు. మూలిగే నక్క మీద తాటిపండులా అన్నివిధాల బాధలతో సతమతం అవుతూ వున్న ప్రజల కీ నిర్బంధసైనిక శాసనం, బంధు వియోగం-దుర్భర మైపోతూంది. ఇంటిదగ్గరమాట అల్లావుంచి సైన్యాలలో చేరిన వాళ్ళమాట ఆలోచిస్తే వాళ్ళుమాత్రం ఏం సుఖపడుతూ న్నారు? యుద్ధభూమికి పోవాలంటే స్వగ్రామాలనుంచి వందల

కొద్దీమైళ్లు పోవాలి. దేశంలో సరియైన బాటలులేవు. ప్రయాణ సౌకర్యాలసలేలేవు. కడుపునిండా తిండిలేదు. ఒక్కొక్క రోజున ఉప్పిళ్లూ ఉపవాసాలు. ఒక్కొక్కప్పు డర్ధాకలిగా తిండి. దానికితోడు పెద్దపెద్ద బరువు లీడ్చుకుంటూ వందలకొద్ది మైళ్ళు కాలి నడకను ప్రయాణం. వాళ్ళ కష్టాలు చూసేవాళ్ళూ, సానుభూతి చూపేవాళ్ళూ లేకపోయినా, ధర్మపన్నాలు చెపుతూ, పోటీలు పెట్టడానికంతా పెద్దలే. "దూరదేశంలో ఉన్న మన సోదరప్రజల్ని రక్షించవలసిన బాధ్యతమీది" అని ప్రజానాయకులు బోధిస్తారు. "టర్కీ మనతో చేసుకున్న సంధి పత్రాన్ని అతిక్రమించింది. ఇప్పుడుకనక మనం ఊరుకున్నామా ప్రభుత్వగౌరవం చెడుతుంది. ప్రభుత్వ గౌరవాన్ని రక్షించవలసిన పూచీ ప్రజలది" అని ప్రభుత్వం శాసిస్తుంది. ఒకదాని కొకటి అతుకని ఈ మాటలకీ–ఆజ్ఞలకీ–అర్థం ఏమిటని అడగనైనా అడగకుండా తలవంచి తీరవలసిందే ప్రజలు. ఎంత అన్యాయం!

సైన్యోద్యోగిగా ఉన్న టాల్‌స్టాయి ఆ పరిస్థితులన్నీ కళ్ళారా చూసేడు. ఏమీ ఎరగనివాళ్ళని యుద్ధరంగంలో నిలువ బెట్టడానికి కూయవలసిన అబద్ధాలు, కారులు స్వానుభవంచేత గ్రహించేడు.

టాల్‌స్టాయి సైనికులమీదా, ప్రజలమీదా జరుగుతూన్న అత్యాచారాలు సహించ లేకపోయాడు. సరియైన ఆయుధసామగ్రి లేక వేలకొద్ది వ్యర్థంగా శత్రువుల ఫిరంగులు

కురిసే అగ్నిలో మాడిపోతూన్నారు. వేలకొద్ది గాయాలు తగిలి పడిపోతున్నారు. దెబ్బలు తిన్నవాళ్ళకి మంచి నీళ్ళైనా ఇచ్చే టందు కేర్పాట్లులేవు. వైద్యసహాయం అసలేలేదు. మత్తుమం దివ్వకుండానే వాళ్ళ గాయాలు పరపర కోసేస్తూన్నారు, గుళ్ళు తీయడానికి. ఆ బాధలకి తాళుకోలేక వేలకొద్దీ ఆసుపత్రులలో చచ్చిపోతూన్నారు. టాల్‌స్టాయి కివన్నీ చూచేటప్పటికి రక్తం ఉడుకెత్తింది. కాని, వాళ్ళకి చేయగల సహాయం ఏమిటి? ప్రజల యొక్కా ప్రభుత్వం యొక్కా, దృష్టికి సైనికులు పడుతూన్న బాధలు ప్రత్యక్షంచేస్తే ఏమైనా లాభం కలుగుతుందేమో నని "శవస్థోపల్ కథలు" (Tales from Sevestopol) అనేపేరుతో చిన్నకథ లనేకాలు వ్రాసి పత్రికలకు పంపేడు.

ఆతడు పడిన శ్రమకు ఫలితం కలిగింది. ఆ కథలు చదివి నాక, అదివర కెన్నడూ సైనికుల కష్టసుఖాలు కనుక్కోని నికోలస్ జార్ హృదయంలో సంచలనం కలిగింది. కొంతవరకూ వాళ్ళ స్థితిగతుల్లో మార్పు కలగడాని కవకాశం కలిగించినాయి, ఆ కథలు.

క్రిమియా యుద్ధంలో సంపాదించిన అనుభవంతో లియో టాల్‌స్టాయి ముందు ముందు "యుద్ధం–శాంతి" (War and Peace) అనే నవలతో ప్రపంచంముందు ప్రత్యక్షమైనాడు. ఆనా డాతడు శవస్థోపల్ రంగంలో పనిచేసి ఉండకపోతే–యుద్ధం, యుద్ధం పేరుచెప్పి జరుగుతూన్న అన్యాయం, నైతికపతనం, అంత స్వాభావికంగా కళ్ళకుకట్టినట్లు వర్ణించలేకపోయి యుండవచ్చును.

1855 వ సంవత్సరంలో "శవస్థోపల్" శత్రువుల చేతిలో పడిపోయింది. రష్యా సైన్యాలు నాలుగు మూలలకీ చెదిరిపోయినాయి. యుద్ధరంగంలో జరుగుతూన్న అన్యాయం, యుద్ధం పేరు చెప్పి అమాయిక ప్రజల్ని ధనవంతులంతా చేస్తూన్న మోసం చూసేటప్పటికి టాల్‌స్టాయికి ప్రథమంలో ఉన్న ఆవేశం, ఉత్సాహం అడుగంటినాయి.

"శవస్థోపల్" రంగము నందలి అంతిమపరిస్థితుల రిపోర్టు దీసుకొని లియో టాల్‌స్టాయి పెట్రోగ్రాడ్ చేరుకొన్నాడు. ఆ రిపోర్టుతో పాటు తన రాజీనామా కాగితం కూడా దాఖలు చేసివేశాడు.

యుద్ధరంగంనుంచి ఇంటికి రాగానే టాల్‌స్టాయి మనస్సులో చిరకాలం నుంచి రేగుతూన్న విదేశయాత్రమీాది వాంఛ మళ్ళీ మొలక లెత్తింది. చివరకా కోరిక బలీయమై యుద్ధం ఆగిపోయిన వెంటనే మూటముల్లె కట్టుకొని ఫ్రాన్సు దేశానికి ప్రయాణం కట్టేడు.

ఆ రోజుల్లో రష్యా దేశంలో రైళ్ళు చాలా తక్కువ. కనక టాల్‌స్టాయి పెట్రోగ్రాడ్‌నుంచి పోలండు రాజధాని వార్సా వరకూ అంచె బళ్ళమీాద ప్రయాణం చేసి అక్కడ నుంచి రైలు మీాద తిన్నగా ప్యారిస్ చేరేడు.

ప్యారిస్‌లో కొన్ని నెలల పాటుండి దేశపరిస్థితులు సూక్ష్మదృష్టితో పరిశీలించేడు. ప్రజాసంస్థలలో పాలు తీసుకొన్నాడు. రాజకీయరంగాల వైపు తొంగి చూచేడు. ఏ మూాల

నైనా శాంతి, సౌమ్యత ఉందేమోనని వెతికేడు. కాని, అతని కెక్కడా శాంతి అన్నమాట కనపడలేదు. నాగరికత పేరున జరుగుతూన్న దురంతాలు, దుర్ణయాలు అతని శరీరం కంపింపచేసినాయి. అన్నిటికంటే అతని హృదయానికి విపరీతమైన బాధ కలిగించి మూలముట్టుగా కదల్చిన విషయం ఫ్రాన్సులో ప్రాణదండన నిర్వహించబడే విధానం. శిక్షితుని తల "గిలోటిన్" అనే ఇనపయంత్రంలో మూసివేయబడేది. తరువాత కట్టింగుయంత్రంలోని కత్తిమాదిరి కత్తి నేరస్థుని తలను జాగ్రత్తగా నరుకుతుంది. యంత్రంలో మూసినతర్వాత తల వేరయేవరకూ ఆ మనుష్యు డూపిరి తిరుగక పడేబాధ అపరిమితం. నేరస్థుల్ని బాధించి ప్రతీకారం తీర్చుకోగల యీ విధానము కనిపెట్టబడిన వానిపేరనే "గిలోటిన్" అని పిలువబడుతూ ఉండేది.

టాల్స్టాయి పారిస్ నగరమందలి యీ భయంకర నాగరికతకి తాళుకోలేక వెంటనే స్విట్జర్లాండు వెళ్ళిపోయేడు.

స్విట్జర్లాండు యూరపుఖండంలోకల్లా సుందరమైన ప్రకృతిదృశ్యాలకి పేరుపడ్డ దేశం. హిందూదేశానికి కాశ్మీరులా ఉంటుంది, యూరపుకి స్విట్జర్లాండు. హిమాలయ పర్వతాలంత ఎత్తుగల "ఆల్ప్స" పర్వతాలున్నా యక్కడ. ఆ పర్వతాలలో పుట్టి, అందమైన పచ్చిక బయళ్ళలో, లోయలలో ప్రవహిస్తూ ఉండే జినేవా నదీతీరం మానవమాత్రుడు చూడదగిన ప్రదేశం.

టాల్‌స్టాయి ఆ నదీతీరాన చాలారోజులు ప్రకృతి దృశ్యాలు చూస్తూ గడిపేడు. తరువాత కొన్నిరోజులు జినేవా నదీ తీరాన ప్రయాణం చేసి స్విట్జర్లండంతా తిరిగేడు.

టాల్‌స్టాయి లోకార్నోలో ఉండగా అతనికి కొందరు ఆంగ్లేయ యాత్రికులతో సంబంధం కలిగింది. ఆతడా ఆంగ్లేయులు చూపే గర్వం, అహంకారం చూసి నివ్వెరపడ్డాడు. వాళ్లు జాతిగర్వం చేత చేసే అత్యాచారాలాతని కసహ్యం కలగచేసినాయి. ఇతర దేశస్థులు, మతస్థులు అంటే వాళ్లు చూపే అసహ్యం. క్రోధం ఆతని మనస్సుకి బాధ కలగచేసినాయి. వెంటనే ఆతడు ఆంగ్లేయులతోడి సంబంధంలో తనకు కలిగిన అనుభవాలు వర్ణిస్తూ "ఆల్బర్ట్" అనే కథ వ్రాసి ప్రచురించేడు.

తరువాత నాతడక్కడ నుంచి బయలుదేరి జర్మనీ చేరినాడు. కొంతకాలం ఆ దేశంలో కూడా ప్రయాణంచేసి చూడదగ్గ ప్రదేశాలు చూసి, మళ్ళా స్వదేశం, స్వగ్రామం చేరుకున్నాడు.

టాల్‌స్టాయ్ జీవితం.

కర్తవ్య నిర్ణయం.

విదేశాల నుంచి వచ్చిన కొద్దిరోజుల వరకూ స్వగ్రామంలో ఉండి తరువాత టాల్‌స్టాయి సెంటు పీటర్స్‌బర్గ్ చేరుకొన్నాడు. అక్కడకు చేరుకొన్న కొద్దిరోజులకే మాస్కో సాహిత్య పరిషత్తులో టాల్‌స్టాయి సభ్యుడుగా ఎన్నుకోబడ్డాడు. పరిషత్సభ్యులంతా టాల్‌స్టాయికి బ్రహ్మాండమైన స్వాగతం ఇచ్చి గౌరవించేరు.

కాని, ఈ గౌరవం అతని కేమాత్రం సంతృప్తి కలిగించలేదు.

అతనికి ధనవిషయంలో ఏమాత్రం లోటు లేదు. మనస్సు చాలా మంచిది. మంచి విమర్శకుడు. పెద్ద ఉద్యోగి. "శవస్థోపల్" రంగంలో మంచి పేరుపడ్డాడు. దేశదేశాలు తిరిగి మంచి అనుభవం సంపాదించేడు. వీటన్నింటికి తోడు రష్యన్ సాహిత్య నిర్మాతలలో పెద్దపేరు పొందేడు.

ప్రారంభంలో లియోటాల్‌స్టాయి కివన్నీ చాలా సంతోషం, సంతృప్తి కలిగించినాయి. కాని, సంవత్సరం లోపుగానే ఆతని కీ పరిస్థితులు చాలా అవమానకరంగా తోచినాయి. టాల్‌స్టాయి ఆత్మపరిశోధనయే దానికి కారణం. "మనం ప్రజల

కుపయోగించే పని ఏంచేసినట్లు ?". ఈప్రశ్నతో ఆతనికి జీవిత రహస్యం కళ్ళకి కట్టినట్లు కనపడింది తన ప్రవర్తనపై అసహ్యం, పరితాపం కలిగింది. దానితో ఆతని జీవితచక్రంలో పరివర్తనం కలిగింది. ఆతని జీవితానికి గమ్యం ఏర్పడింది.

సరిగ్గా ఆసంవత్సరమే జారు మొదటి నికోలస్ చనిపోయి రెండవ నికోలస్ రష్యాసింహాసనం ఎక్కేడు. మొదటి నికోలస్ కాలంలో రష్యా అంతా మంగలంలో వేగినట్లు వేగిపోయింది. ప్రజల నోళ్లు మూసి వెయ్యబడినాయి. పత్రికల గొంతుల కురు లేర్పడినాయి. ప్రభుత్వ పద్ధతి నేమాత్రం విమర్శించినా, అస మ్మతి చూపినా, ప్రజలు కఠినశిక్షల పాలుచెయ్యబడేవారు. దానికితోడు క్రిమియా యుద్ధం అంటూ వచ్చి దేశపరిస్థితులు మరింత అధ్వాన్నం అయిపోయినాయి. నిర్బంధంగా ప్రజలు ఫిరంగుల ముందుకి తోసివెయ్యబడ్డారు. యుద్ధం కారణంగా లక్షలకొలదీ జనులు చచ్చిపోయారు. వేలకొద్దీ మైళ్ళ భూమి ధ్వంసం అయిపోయింది. అన్నంలేక, బట్టలేక, స్వాతంత్ర్యం లేక దేశం అంతా గగ్గోలు పెట్టిపోయారు.

ఆ పరిస్థితులలో రెండవ నికోలస్ సామ్రాజ్యపీఠం అధి ష్ఠించేడు. అతడు రాజ్యానికి రాగానే మొట్టమొదట చేసిన పని ముద్రణాశాసనం బిగింపులు తగ్గించడం. పత్రికలకి ప్రోత్సాహం ఇచ్చేడు. ప్రజాభిప్రాయానికి విలవ చూపిస్తా నన్నాడు. సంస్క రణలు రాజ్యంలో ప్రవేశపెట్టడానికి ప్రయత్నాలు సాగించేడు.

నిర్బంధాల బిగి సడలగానే ప్రజల మనస్సులలో దాగి ఉన్న సంస్కరణోత్సాహం విజృంభించింది. ప్రజా హృదయాన్నీ, అభిరుచినీ సూచించే పత్రికలు ఊరూర బైలుదేరినాయి. రెండో నికోలస్ రాజ్యానికి వచ్చిన రెండేళ్ళలో మాస్కో, పెట్రోగ్రాడ్ నగరాలలో డెబ్భై క్రొత్త పత్రికలు పుట్టినాయంటే అప్పుడు పత్రికా ప్రచారం ఎల్లా సాగిందో ఊహించవచ్చు! ప్రతీ గ్రంథకర్తా, ప్రతి పత్రికా దేశం అంతటా నలభై ఎనిమిది లక్షలకు పైబడ్డ వ్యావసాయిక బానిసల విడుదలకై ఘోషించేరు. టాల్‌స్టాయి కూడా ఆ బానిసల బాధలు తగ్గించడానికై తన కలం కార్యదీక్షా కూడా వినియోగించేడు. తన చేతిలో ఉన్న బానిసలకి రాజశాసనం లేనిదే పూర్ణస్వాతంత్ర్యం ఈయడానికి వీలు లేకపోయినా – వాళ్ళందరికీ రోజుకూలి–నెల జీతం, ఏర్పాటుచేసి సంస్కరణాలకి మార్గం తీసేడు.

ప్రజలందరూ కోరుతూన్న సంస్కరణాలకి వ్యతిరేకులు లేకపోలేదు. జమీందార్లంతా సంపూర్ణంగా వ్యతిరేకాభిప్రాయం చూపి సంస్కరణపద్ధతుల్ని తిరస్కరించేరు. చిరకాలం నుంచి తమ చేతిలో, తమ హక్కు భుక్తాలలో ఉన్న వాళ్ళని విడిచిపెట్టెయ్యాలన్న మాటే వాళ్లు సహించలేకపోయారు. వాళ్ళందరికీ స్వాతంత్ర్యం ఇస్తే తమ అధికారం ఎవ్వరిమీద చూపిస్తారింక? కొట్టినా, తిట్టినా, ఆడవాళ్ళని చెరపట్టినా, నిశ్శబ్దంగా మరి ఎవ్వరూరకుంటారు? జమీందార్లు తమ నిరం

కుశత్వానికి అభ్యంతరం కలగచేసే సంస్కరణాలకి పూర్ణంగా ఎదురు తిరిగేరు.

కాని నికోలస్ జారు తన పట్టుదల విడిచి పెట్టలేదు. "సంస్కరణం కావాలి" అన్న ప్రజాభిప్రాయాని కాతడు గొప్ప సానుభూతి చూపేడు. ఆలోచించి మీ చేతులతో వాళ్ళని విడుదల చెయ్యండని జమీందార్లని కోరేడు. కాని వాళ్ళెవరూ ముందడుగు వెయ్యలేదు. చివరకి మూడేళ్ళపాటు చూసిచూసి విసిగి 1861 లో వ్యావసాయిక దాసులకి స్వాతంత్ర్యం ఇచ్చేస్తూ శాసనం ప్రకటించేడు.

48 లక్షల ప్రజలు తరతరాలనుంచి బాధిస్తూన్న దాస్య బంధం నుంచి విడుదలయ్యేరు. వాళ్ళమీద జమీందార్ల కున్న పలుకుబడి, అధికారం ఒక్క కాగితంతో ఎగిరి పోయినాయి. కాని అంతమాత్రం చేత వచ్చిన లాభం లేదు. ఎందుచేతనంటే ధనం, భూమీ కూడా జమీందార్ల చేతులలోనే వుంది. ప్రజలకి, వాళ్ళకి మధ్యవున్న భేదాలు అల్లాగే ఉంటే వాళ్ళుభయులూ పూర్తిగా నష్ట పడతారు. కనక టాల్‌స్టాయి వారుభయులమధ్య సామరస్యం కుదర్చడానికి నడుం కట్టేడు.

చివరకతని ప్రయత్నాలు కొంత ఫలోన్ముఖాలై సంధి కుదర్చడానికొక ఉపసంఘం నియమించ బడింది. టాల్‌స్టాయి అందులో ఒక సభ్యుడై నాడు.

కాని, అతడా సంఘంలో చిరకాలం పని చేయలేక పోయాడు. జమీందార్లంతా ప్రజల్ని ఏవిధంగా నైనా తిరిగి

గోత పడతో్రియడానికి ప్రియత్నాలు చేస్తూన్నారు. లియో టాల్‌స్టాయి మనస్ఫూర్తిగా ప్రజల సౌఖ్యం కోరి పనిచేస్తూ న్నాడు. దానితో రెండభిప్రాయాలు, రెండు కక్షలు బయలు దేరినాయి. జమీందారీ పక్షం టాల్‌స్టాయితో శత్రుత్వం వహించి, అతని మీద లేని పోని అర్జీలూ, ఫిర్యాదులూ, ప్రభుత్వానికి పంపుతూ, పత్రికలలో దుష్ప్రచారం సాగించేరు. ప్రభుత్వం కూడా ఆతని ననుమానించ సాగింది. ఆతడు చేసే ప్రతీపనీ, చెప్పే ప్రతీమాట, ప్రభుత్వం శ్రద్ధగా పరిశీలించ నారంభించింది. టాల్‌స్టాయి కింక పనిచెయ్యడం దుర్భరం అయింది. వెంటనే ఉపసంఘంలో రాజీనామా నిచ్చి, స్వగ్రామానికి తిరిగి పోయేడు.

టాల్‌స్టాయి స్వగృహం చేరుకొని, తానిక చేయవలసిన పనేమిటని ఆలోచించ నారంభించేడు. అది నిర్ణయించ డానికై తానిదివరకు చేసిన పనిని పర్యాలోచించ సాగేడు.

ఆతడు ఎప్పుడూ తను చేసిన పని సంపూర్ణం అయిందని అనుకోలేదు. ఉత్తమాదర్శాలకై వెతుకులాడుతూన్న ఆతని మనస్సుకి తన జీవితంలో, తనపనుల్లో ఏదో లోపం, అసహజత్వం కనబడుతూనే ఉండేది.

రష్యాలో కొన్ని వందల పత్రికలూ, కొన్ని వందల పుస్తకాలు ప్రతీనెల ప్రచురణ అవుతూన్నాయి. లక్షలకి పైబడ్డ వాటి ప్రతుల్ని లక్షలు ఖర్చుచేసి ప్రజలు కొని చదువుతూ ఉన్నారు. ఈ నవలలు, నాటకాలు, పత్రికలు ప్రజలింత డబ్బు

పోసి ఎందుకు కొంటున్నారు? దానినుంచి తమకేదో లాభం ఉన్నదనేనా? తమ ధనానికి తగిన ప్రతిఫలం ఆ గ్రంథాలలో ఉంటుందనేనా? ఆ గ్రంథాలలో– ఆ పత్రికలలో తాము వాళ్ళకి చేస్తూన్న ఉపదేశం ఏమిటి ? చూపుతూన్న ఆదర్శమేమిటి?

టాల్‌స్టాయి అనేక పత్రికలనీ, అనేకమంది కవుల్నీ విమర్శించి చూచేడు. ఆతని కెక్కడా ప్రజల బాగును కోరిన దొక్కటీ కనపడలేదు. అంతా బూటకం. ఈ కవులు, కళాకారులు తమ కళ ప్రజలకి బోధించాలనే ఉద్దేశ్యంతో కాకుండా కేవలం ప్రజాసామాన్యంకంటె తమకున్న ప్రతిభనీ– గొప్పదనాన్నీ ప్రకటించుకొనడానికే వ్రాస్తూన్నారు. ఒకరు చెప్పిన విషయాన్ని వేరొకళ్ళు కాదని వాదన కందుకోవడం, ఒకణ్ణి పొగడి, పొగడించుకొనడం; విమర్శ పేరు చెప్పి ఇష్టంలేనివాళ్ళని తిట్టడం, ఏదోవిధంగా పెద్ద పేరు సంపాదించుకొనడానికి ప్రయత్నించడం, ఇవే నేటి రచనలలో చాలవాటిలో కనబడేది. లియో టాల్‌స్టాయి జ్ఞానదృష్టిలో ఈ కవుల, కళాకారుల జీవితాలు, సైన్యోద్యోగుల బ్రిదుకుకంటెనూ నీచంగానూ, అవినీతికరంగానూ కనపడ్డాయి.

"ఈ కవులంతా వ్రాసే ప్రణయగీతాలు ప్రజోపకారం ఏం చేస్తూన్నాయి? కాకిమీద, కుక్కమీద పద్యాలు వ్రాయడం, గీతా లల్లడం, ప్రజల కేం ఉపకరిస్తుంది? వీళ్ళంతా వ్రాస్తూన్న ఈ రచనలు కేవలం ఆత్మ సంతృప్తి కేనా? లేక

ప్రజల కుపయోగించడానికా? ప్రజోపయోగంకే అయితే తమ ఉద్దేశ్యం అవి ఎంతవరకూ నిర్వహించగలుగుతూన్నాయి? ప్రజలయొక్క మనోవికాసానికి గాని - నైతిక వికాసానికిగాని ఏమేనా ఈ గీతాలు తోడుపడగలవా? లేక కవుల ఆత్మ సంతృప్తికొఅకే అంటారా? వాటిని పత్రికలలో ప్రచురించి ప్రజల ధనాన్నీ, అమూల్యమైన కాలాన్నీ ధ్వంసం చెయ్యడం ఎందుకు?"

ఈ విమర్శనలతో కొన్ని రోజులాతని మనస్సు ఉక్కిరి బిక్కిరి అయిపోయింది. ఆతనికి వాళ్ళ అభిప్రాయా లెంతమా త్రమూ నచ్చలేదు. వెంటనే మాస్కో సాహిత్య పరిషత్తులోని తన సభ్యత్వానికి రాజీనామా నిచ్చేశాడు. తన జీవితపథం కూడా మార్చేసుకున్నాడు.

తన జీవితలక్ష్యంకూడా మార్చుకున్నాడు. పట్టణాలలో కూర్చొని పత్రికలలో వితండవాదాలు చేస్తూ, ప్రజల్ని విద్యా వంతులుగా చేస్తూన్నా మనుకోవడంకంటే పల్లెటూళ్ళలో ప్రజాసామాన్యానికి ఉత్తమవిద్య నేర్పడం సరియైన సేవ అని నిర్ణయించేడు. కాని, విధానం ఏది? ప్రస్తుతం నేర్పబడుతూన్న విధానం పనికిరాదు. అది విద్యార్థి అభిరుచినిబట్టి గాక గురు వుల సౌకర్యంకోసం నిర్మించబడింది. పిల్లల మనస్సు గ్రహించ లేని తల్లిదండ్రుల సౌలభ్యం కోసం నిర్మించబడింది. ఒక్క రష్యాలోనే ఇల్లావుందా? అన్ని దేశాలూ ఒక్కమాదిరిగానే

ఉన్నాయా? వాళ్ళేమైన క్రొత్తమార్గా లవలంబించేరా? అని ఆలోచన సాగించేడు. ఒక్కమాటు విదేశాలు పరిశీలించి రావాలని బయలుదేరినాడు.

ఆతడు ఇంగ్లండ్- ఫ్రాన్స్- జర్మనీ- మొదలైన దేశాలన్నీ మనోవినోదంకోసం కాకుండా విద్యావిధానం విమర్శిస్తూ సంచారం చేశాడు. కాని అతనికెక్కడా గ్రహించతగిన ప్రణాళిక కనబడలేదు. చివరకు ప్రాణం విసిగి జర్మనీనుంచి ఒక పండితుని వెంటపెట్టుకొని స్వగ్రామం చేరేడు.

ఇంటికి చేరగానే ఫ్రెంచి గ్రంధకర్త- స్వాతంత్ర్యప్రియుడు అయిన రూసో అభిప్రాయాల ననుసరించి, టాల్‌స్టాయి స్వగ్రామంలోనే ప్రజల కొరక ఆదర్శపాఠశాల స్థాపించేడు. అందులో తన యిచ్ఛానుసారం ఉత్తమం అని తోచిన పాఠ్యక్రమం ఏర్పరచేడు. పిల్లల్ని ఫలానా విషయం చదవండి అని నిర్బంధించకుండా, వాళ్ళ ఇష్టానుసారం పాఠ్యాలు నిర్ణయించుకోవాలి అని విధించేడు. గురువులా ఉద్దేశ్యా లతిక్రమించకుండా గట్టిగా కట్టడి చేశాడు.

టాల్‌స్టాయి యొక్క ఈ ప్రయత్నం పూర్తిగా సాగలేదు. వివిధములైన ఆలోచనలు ఆతని ఆరోగ్యాన్ని చెడగొట్టినాయి. ముసలితనంలో ఎనభైయేళ్ళనాడుకూడా భ్రమించని ఆతని మనస్సు, ప్రజోపయోగకరమైన విద్యావిధానం నిర్ణయించడంలో కదలిపోయింది.

డాక్టరులు లియో టాల్‌స్టాయిని కొంతవరకు విశ్రాంతి తీసుకోమని సలహా ఇచ్చేరు. స్నేహితులూ అదే ఉపదేశిం చేరు. వెంటనే అతడు పాఠశాలను పండితుల చేతులలోపెట్టి, నడపవలసిన విధానాన్నిగూర్చి గట్టిగా నచ్చచెప్పి, తూర్పు రష్యాలో "కిర్గిజ్" ప్రాంతాలకి ఆరోగ్యంకొరకు వెళ్ళి పోయాడు.

టాల్‌స్టాయి గ్రామం విడిచిపెట్టగానే అదివరకే అతనిని, అతని పనుల్ని సందేహదృష్టితో చూస్తూన్న రష్యా ప్రభుత్వం ఆతని యింటిని శోధించింది. కాని, వారెంత ప్రయత్నించినా లియో ననుమానింపదగిన పత్రాలు కాని, సాక్ష్యాలు కాని దొరకలేదు. వాళ్ళు వచ్చినట్టే చేతు లూపుకుంటూపోవలసి వచ్చింది.

ఈ దాడివలన ప్రభుత్వానికి కలిగిన లాభం లేకపోయినా ప్రజలకీ దేశంకీ కొంతనష్టం కలగకపోలేదు. ఈ సోదాల వలన ప్రజలు భయపడి టాల్‌స్టాయి పాఠశాలకి పిల్లల్ని పంపించ డానికి వెనకతీసేరు. పిల్లలు లేకపోవడంచేత పాఠశాల మూసేసి ఉపాధ్యాయులు వెళ్ళిపోయారు.

లియో టాల్‌స్టాయి మిక్కిలి శ్రమపడి, ఆరోగ్యాన్ని కూడ లక్ష్యపెట్టక ప్రజలకొరకు, పిల్లల క్షేమంకొరకు, స్థాపిం చిన ఆదర్శపాఠశాల ప్రారంభంలోనే మూయబడిపోయింది. కాని, తరువాత తరువాత, టాల్‌స్టాయి ఆదర్శాల ననుసరించే

పాఠ్యగ్రంథాలు, పాఠశాలలు రష్యాలో నాలుగుమూలలా బయలు దేరినాయి.

పాఠశాల పెట్టిన తర్వాత టాల్‌స్టాయి పిల్లలకై చిన్న చిన్న కథలు వ్రాసి ప్రచురించేడు. ఆ కథలే ఆతని పాఠశాలలలో పిల్లలకి పాఠ్యాలుగా ఉపయోగించేవి.

తరువాత అతడు "క్రిగిజ్" లో ఆరోగ్యం కోలుకుపోయి నప్పుడు అంధకారశక్తి (Power of darkness) అంటూ ఒక పుస్తకం వ్రాసి ప్రచురించేడు. కాని, ప్రభుత్వం దాని నెంతో కాలం బయట నుండనీయలేదు. ప్రచురించబడిన కొద్ది దినాల్లోనే దానిని ప్రభుత్వం నిషేధించింది.

టాల్‌స్టాయి జీవితం

వివాహం, గ్రంథ రచన.

1862 లో లియో టాల్‌స్టాయి రష్యా రాజగృహ వైద్యుని కుమార్తె "సోఫియా" అను పడుచును వివాహం చేసుకొన్నాడు. అప్పటి కాతని వయస్సు 34 సంవత్సరాలు. పెండ్లి కూతునకు 18. వాళ్లిద్దరూ పరస్పరం గుణమోహితులై పెండ్లాడేరు. వారి అభిప్రాయాల్లో ఎంతభేదం కలిగినా ఆకారణం చేతనే ఆప్రేమ కెప్పుడూ విభేదం రాలేదు. టాల్‌స్టాయి ప్రజల కెవ్వరికీ లేని ఆస్తి నాకుమాత్రం ఎందుకని దానితో సంపర్కం విడవగోరేవాడు. ఆమె అభిప్రాయాలు కేవలం దానికి వ్యతిరేకం. సామాన్య ప్రజల మధ్య తన ఆధిక్యం నిలవ బెట్టగోరేది ఆమె. పల్లెటూరి ప్రజలతో కలసి మెలసి తిరగడానికీ, వాళ్ళలో సంచలనం కలిగించి, అభివృద్ధి లోనికి తీసుకు రావడానికీ అత డభిలషించేవాడు. ఆమె బీదవాళ్ళతో కలసి మెలసియుండడం తమబోటి ధనికుల గౌరవానికి భంగకరం అని వ్యూహించేది. ఆతడు తన పుస్తకాల కెంతధనం యిచ్చినా తీసికోడానికి అంగీకరించేవాడు కాడు. కాపీరైటు రిజష్టరు చేయించుకోకపోతే అపరిమిత ధన నష్టం కలుగుతుందని ఆమె వాదించేది. ఈ విధాలైన అభిప్రాయభేదాలు చాలా కలుగుతూ ఉండినా అవి

యేవీ వారి అనురాగానికి బంధాలు కాలేదు. అవి వారి దాంపత్యసౌఖ్యానికి అడ్డురాలేదు.

వారిరువురి నడుమనున్న అనుకూల్యం, ప్రేమ, ప్రణయాభిలాష, లియోటాల్‌స్టాయి హృదయంలో కలిగే గొప్ప గొప్ప ఆదర్శాల నించుమించు పదిహేనేళ్ళు ముందుకు నెట్టేసినాయి. ఈ మధ్యకాలంలో అతడు చేసిన సాహిత్యసేవ, దేశసేవ రెండు పెద్ద పెద్ద నవలలు వ్రాయడమే. ఆ నవలలే కాకుండా దేశపరిస్థితుల్నీ, ప్రజాహృదయంలో కలగవలసిన మార్పుల్నీ సూచిస్తూ అనేక చిన్నచిన్న కథలు వ్రాసి మాసపత్రికలకు పంపుతూవచ్చేడు.

ఎంత కష్టపడి వ్రాసుకొన్నా ఏ పుస్తకంమీదా అతనికి పూర్తి సంతృప్తి కలిగేదికాదు. ఆ విషయంలో అసలతనికి సంతృప్తి అనేదే లేదని చెప్పవచ్చు. ఏకథ వ్రాసినా, ఏపుస్తకం వ్రాసినా ఏవో నూతన కల్పనలు చేర్చడమో, వర్ణనలు చేర్చడమో జరుగుతూనేవుండేది. ఏవో క్రొత్త భావాలు, వర్ణనలు, కల్పనా చమత్కారాలు అడుగడుగుకీ అతనిని చుట్టు వారుకొనేవి. శుద్ధప్రతి వ్రాసి అచ్చు కిచ్చిన తర్వాతకూడా ఏవో చిన్నమార్పులు చేస్తూనేవుండేవాడు. అందువలన అతడు ప్రారంభించినప్పటి పుస్తకానికీ, అచ్చు పడివచ్చిన పుస్తకానికీ అసలు సంబంధమే యుండేదికాదు.

లియో టాల్‌స్టాయి భార్య సోఫియా గ్రంధరచనలో భర్తకి చాలా సహాయం చేసేది. ఎంతో ఓర్పుతో ఎప్పటికప్పు

డాతని పుస్తకానికి శుద్ధప్రతులు వ్రాస్తూండేది. అతడు వ్రాసిన (War and Peace) 'యుద్ధము-శాంతి' అనే నవలకి శ్రీమతి టాల్‌స్టాయి ఏడుమార్లు శుద్ధప్రతులు వ్రాసింది. ఎప్పటి కప్పటి కత జేవేనో క్రొత్తవిషయాలు చేర్చడమో అవసరం అని తోచిన వాటిని తీసివేయడమో చేస్తూండేవాడు. ఒకమాటు వ్రాసిన దానినైపు తిరిగి చూసేడంటే పుస్తకస్వరూపమే మారి పోయీది. మళ్ళా ఆమె శుద్ధప్రతి సిద్ధంచేస్తూనే యుండేది. మగనిమీాది ప్రేమ, ఆతని రచనలమీాదగల ఆసక్తి, అభి మానం, సోఫియా కలపుసొలపులు తోచనిచ్చేవికావు.

1864 లో వ్రాయడం ప్రారంభించిన "యుద్ధం-శాంతి" 1879 నాటికి ప్రచురణమైనది. ఈ నవల పెక్కు దేశాలలో గొప్ప గొప్ప విమర్శికుల మన్ననల పొందింది.

"ఈ పుస్తకం చదువుతూ వుంటే ఆ పాత్రలలో మన మొకళ్ళమైనట్లు, అ కథంతా మన కళ్ళయెదుటే జరుగుతూ న్నట్లు అనుభవానికి వస్తుంది. కాని- ఏదో చాలా బాగా వ్రాసేడురా, పుస్తకం అనిపించదు" అంటూ ఒక ఆంగ్ల విమ ర్శకుడా గ్రంథాన్ని పొగిడేడు.

"యుద్ధం-శాంతి" తర్వాత "అన్నా కెరీనీనా" అతడు వ్రాసిన నవలలలో పెద్దది. అది 1873 లో వ్రాయడం ఆరం భించి 1876 లో పూర్తిచేసేడు.

అన్నా కెరినీనా టాల్‌స్టాయి నవలలో పెద్దదీ, పేరుపడ్డ దీకూడా. అది అతని నవలల్లోకల్లా అత్యుత్తమం. అన్నా కెరినీనా

1878 లో ప్రచురింపబడ్డంతోడనే అనేక విదేశభాషలలోనికి పోటాపోటీలతో అనువదించబడి, టాల్ స్టాయికి విశ్వవిఖ్యాతమైన కీర్తి తెచ్చింది.

ఈ రోజులలో ఆతని పెద్దయన్నగారైన నికోలస్ డిమిట్రీ క్షయవ్యాధిచే తీసుకొనితీసుకొని చచ్చిపోయాడు. టాల్ స్టాయి అతని కెన్నివిధాలో సేవచేశాడు. ఆరోగ్యంకొరకనేక ప్రదేశాలకి తీసుకొనిపోయాడు. కాని, అవన్నీ నిష్ఫలములై పోయినాయి. డిమిట్రీ ఈలోకం విడిచిపోయాడు.

హఠాత్తుగా ఒక్కమాటు ప్రణయతరంగాలలో తేలిపోతూన్న టాల్ స్టాయి కళ్ళు అతని పెద్దయన్న డిమెట్రీ మరణంతో విప్పారినాయి. పెద్దన్నమీద టాల్ స్టాయి కపరిమితమైన ప్రేమ, భక్తి. ఆతని మరణం లియో జీవితంలో గొప్ప వైరాగ్యం కలుగజేసింది. అతని మనస్సుని ఐహికవిషయాలనుంచి ఆధ్యాత్మికవిషయాలమీదకి పురిగొల్పింది. మృత్యువంటే ఏమిటి? మనుష్యుడు దానినుంచి తప్పుకోడాని కవకాశాలున్నాయా? అనే ఆలోచన కలగజేసింది.

అన్నగారి మరణంతోనే టాల్ స్టాయి మనుష్య జీవితానికి పరమావధి ఏమిటి? అనే పెద్దసమస్యలో పడిపోయాడు. అనుభవిస్తూన్నవి బాధలైనా, కళ్లు మూసుకొని సుఖిస్తూన్నాననుకోవడం అతని తత్వానికి సరిపడిందికాదు. సుఖం ఎందులో వుంది? జీవిత పరమావధి ఏది? అను ప్రశ్నలనుగూర్చి ఆలోచించడం ఆరంభించేడు.

జీవితపరమావధి ఏది? ధనమా?

అతని పుస్తకాల మీద వలసినంత ఆదాయం వుంది. ప్రయత్నించి కాపీరైట్ కూడా రిజిస్టరు చేయించాడంటే లక్షల కొలదీ కురుస్తుంది. అవికాకుండా సమారా జిల్లాలో ఇరవైవేల యెకరాల భూమి అతని అధీనంలో వుంది. అతడూ పెద్ద పెద్ద జమీందార్లలో లెక్కే; కాని, ఈ ధనం జీవితపరమావధి కాగలదా? ఇంతకు నూరురెట్లు ధనవంతుడైతే మాత్రం మృత్యుభయాన్ని మరిపించే సుఖం కలుగుతుందా? అసంభవం! అతని దృష్టిలో ధనంవల్ల కలిగే సంతృప్తికంటె మరణంవల్ల కలిగే భయం అధికంగా తోచింది. కనుక అది జీవితానికి పరమావధి కాదని నిశ్చయించినాడు.

పోనీ సంసారసుఖం, సంతానప్రేమా, జీవితానికి పరమావధి కాగలవా? అనేకమంది గృహస్థులు తమ సంతానం మీదే ప్రాణాలు పెట్టుకొని ఉంటూన్నారు. ఆ పిల్లలకి కాస్త ఒడలు వెచ్చబడినా, జలుబుచేసినా ఆ తల్లిదండ్రులు పడే బాధా, ఆరాటం విపరీతం. ఒకవేళ ఆ కుర్రవాడు కాస్తా కాలగతి కెరయైనాడా...

ఇక్కడ కూడా ఆతనికి మరణభయమే అడ్డం వచ్చింది. మరణంవల్ల కలిగే భయం ముందు ఈ సంసారసుఖానికి కూడా చోటులేదని ఆతడు నిశ్చయించేడు.

కాకపోతే, జీవితానికి పరమావధి కీర్తా?

కీర్తికి మృత్యుభయం లేదు. అతడీ విశాల సాహిత్య ప్రపంచంలో అద్భుతమైన కీర్తి గడించేడు. కాళిదాసు కంటే, షేక్స్పియరు కంటేనూ కూడా ఎక్కువ కీర్తిపొందుతే జీవితపరమావధి సాధించినట్లవుతుందా? అదికూడా అసంభవమే! ప్రతీగ్రంథకర్త రచనలూ, భావాలూ అతని తర్వాత కూడా ఉండవచ్చును. గాని, వాటికూడా అంతంలేకపోలేదు. ఏ వేయేళ్ళనాటి పుస్తకం వంకేనా మనం ఇప్పుడు తొంగి చూస్తూన్నామా? మనం వ్రాస్తూన్న భాషమాత్రం నిత్యం మార్పు పొందడంలేదూ? అదీగాక మనుష్యుడనుభవించడానికి వీలులేని కీర్తిని పొందడంవల్ల అతనికి వచ్చే లాభం ఏమిటి? అందుచేత కీర్తి జీవితలక్ష్యం కాదు. అని అతడు నిశ్చయం చేశాడు.

ఈ విధంగా అంతవరకూ తాను జీవితలక్ష్యాలుగా తలచిన ధనం, సంసారం, కీర్తి, జీవితానికి గమ్యాలుకావని తేలిపోగానే అతని కంతవరకూ తాను గడిపిన జీవితంమీద అసహ్యం కలిగిపోయింది. అందరూ పొగడిన తన పనులూ, గొప్పతనం తెచ్చిపెట్టిన దుష్కార్యాలూ అతని మనస్సు కింతింతనరాని బాధ కలిగించినాయి. వెంటనే లియో టాల్‌స్టాయి తన అసభ్యజీవితంవల్ల తన మనస్సుకు కలిగిన బాధనంతా (My Confession) అనే గ్రంథంలో యీ విధంగా వెలిబుచ్చేడు.

"ఆరోజులు జ్ఞాపకం చేసుకుంటే గుండెలు దడదడ లాడిపోతాయి. నా జీవితంమీద నాకే అసహ్యం కలుగుతుంది.

గుండెల్లో బాధ పుడుతుంది. యుద్ధంపేరు చెప్పి వందలకొలదీ హత్యలు చేశాను, చేయించేను. చంపినవాళ్ళకు బహుమతు లిస్తానని పందెములు వేశాను. జూదా లాడేను. ప్రశాంతంగా జీవించే దరిద్రప్రజలు సంపాదించుకొన్న దంతా త్రాగేశాను. ఎదుటి వాళ్ళని నానాబాధలూ పెట్టేను. అవినీతికరంగా మోసం చేసి బ్రతికినాను. అబద్ధాలు, దొంగతనం, మోసం, త్రాగుడు, అత్యాచారం, హత్య, ఒకటేమిటి నే చెయ్యని అపరాధం లేదు. ప్రజలంతా నా యీ అవగుణాలనే చాలా ఉత్కృష్టలక్షణాలుగా పరిగణించేరు. నా సహోద్యోగులు, నా సమకాలికులు, నా నీతిమత్త్వాన్ని ముక్తకంఠంతో పొగిడేరు."

"నా దోషాంగీకారం" వ్రాసేక లియో టాల్‌స్టాయి భావాలలో చాలా పరివర్తనం కలిగింది. జమీందారీ మీాది ఆదాయం బీదవాళ్ళని దోచుకొనడం అనీ; యుద్ధం చెయ్యడం, యుద్ధానికి ప్రోత్సహించడం హత్యలుగానూ పరిగణించేడు. ఒకళ్లు కష్టపడి తెచ్చుకొన్నది, వాళ్ళ నోరుకొట్టి తాను తిన య్యడం దొంగతనం గాక మరేమిటి? లియో టాల్‌స్టాయి నన్నిటికన్న విశేషంగా బాధించింది ఈ బీదల్ని దోచుకొనడమే. అన్నంకూడా లేకుండా జేసి మాడ్చిచంపడం ప్రత్యక్షంగా హత్యలకంటేనూ భయంకరమైనదని ఆతడు పరితాపపడ్డాడు. తాను చేసిన ఈ మహాపాపం పోగొట్టుకొనడానికై ఆతడు యావజ్జీవం ప్రయత్నిస్తూనే యున్నాడు.

లియో టాల్‌స్టాయి హృదయంలో జీవితానికి పరమా వధి ఏమిటో తెలుసుకోవాలనే దృష్ట గట్టిగా పట్టుకుంది. అంత వరకూ తాను జీవితానికి లక్ష్యాలనుకొన్నవి విమర్శిస్తే వట్టి బూటకాలని తేలిపోయినవి. మరి అవి అబద్ధమైతే నిజ మైన దేది?

లియో ఈ సమస్య తీసికొని వైజ్ఞానికుల వెంటబడ్డాడు. వాళ్ళు పరిణామసూత్రాలకరువువేసి మనుష్యు డెల్లా ప్రపం చం లోనికి వచ్చాడో వర్ణించడం ఆరంభించేరు. వాళ్ళ వాదం లో వూహా, అనుమానం కంటె సత్యం అధికంగావుంది. కాని, టాల్‌స్టాయికి కావలసినదది కాదు. ఆతని ప్రశ్న ఒకటి, వచ్చిన సమాధానం మరిఒకటి. తను జీవించిన ప్రయోజనం ఏమిటంటే మనిషి ఎల్లాపుట్టేడో ఎత్తుకొచ్చేరు వైజ్ఞానికులు.

వెంటనే ఆతడు ప్రజలకి ఆదర్శతత్వాలు బోధించడమే వృత్తిగా పెట్టుకున్న మతగురువుల దగ్గరకు వెళ్ళేడు.

కాని, చివరకి వైజ్ఞానికులు ఎంత చెప్పగలిగేరో ఈప్రశ్నకు మతగురువులూ అంతే చెప్పగలిగేరు. టాల్‌స్టాయి సమస్య మనుష్యుని మానసికశక్తు లన్నీ కేంద్రీకరిస్తే గాని విడివడదు. మతబోధకులు ప్రయత్నిస్తే దానిని సాధిస్తారు; కాని, వాళ్ళు కట్టుబడవలసి యుండిన 38 సూత్రాలు వాళ్ల కామాత్రం స్వాతంత్ర్యం కలుగచెయ్యవు. వాళ్ళ నియమావళిలో నున్న "జీవితం-మరణం" అనే పాంశాలని గురించి మాత్రమే బోధి స్తారు కాని ఆ నియమాలు దాటి ముందుకి సాగడాని కేమా

త్రం అధికారం లేదు. కాళ్ళు రెండూ కట్టేసి పరుగెత్తమన్న ట్లుంటుంది వాళ్ళ నా నిబంధనల్లో వుండే ఆలోచించమనడం.

దీనికితోడు మతాధికార్లు ఇతరమతాలమీద చూపించే అసహ్యం, కోపం, శత్రుత్వం, మత సంరక్షణ పేరిట ప్రజల్నీ, ప్రభువుల్నీ యుద్ధాలకి ప్రోత్సహించడం, సైనికుల్ని ఆశీర్వదించి యుద్ధాలకి పంపించడం, టాల్‌స్టాయికి పరమాసహ్యాకరంగా కని పించేయి. ఆతడెంత ప్రయత్నించినా వాళ్ళ అభిప్రాయాలతో ఏకీభవించ లేకపోయినాడు. ఏసుక్రీస్తు ప్రేమసందేశం వ్యాపింప చేయడానికీ పరమత దూషణం, అసహనం ఎందుకో బోధ పడిందికాదు.

తన ప్రశ్నకి సమాధానం రాకపోగానే టాల్‌స్టాయి ఇంక ఎవ్వరి నడిగీ లాభం లేదని నిశ్చయించి ప్రపంచానుభవం చేత జీవితసత్యం గ్రహించాలని తలచేడు. మొట్టమొదట్లో ఆతనిదృష్టి పట్నవాసపు ప్రజవంక తిరిగింది. పట్టణాలలో ప్రజల నతడు నాలుగు విభాగాలు చేశాడు. ఒకరకం పశువుల్లా ప్రవ ర్తించే పడుచుకుర్రాళ్ళు. భోగస్త్రీలు. వాళ్ళ మనస్సు లీ మాదిరి యుత్కృష్టవిషయాల్ని గ్రహించగలంత పక్వస్థితికి రాలేదు. కనుక వాళ్లనుంచి తాను గ్రహించగలిగే దేమీ లేదనుకున్నాడు.

ఇక రెండోరకం కఠినవిషయాల నాలోచించగలవా ళ్ళైనా, ఆలోచించడానికి క్షణమైనా తీరిక లేని ప్లీడర్లు, వర్త కులు, పత్రికాసంపాదకులు, రాజకీయవేత్తలు, ప్రభుత్వోద్యో

గులు మొదలైనవాళ్ళంతా. అందరూ తలోపనిలో ఆకుక్కు-పోయి నిలవడానికీ, వెనుతిరిగి చూడటానికీగూడా తీరిక లేకుండా ఉన్నారు. వాళ్ళేదోవిధంగా జీవితం గడుపుకోడానికే ప్రయత్ని స్తూన్నారు. కాని బ్రతుకుటచే సాధింపవలసిన ప్రయోజనం ఏమిటో వూహించడంలేదు,

ఇంక మూడోరకం మనుష్యులలో ఆలోచనగలవాళ్ళు లేకపోలేదు. కాని వాళ్లెవళ్ళూ స్వబుద్ధి నుపయోగించి జీవిత లక్ష్యం ఏదని ఆలోచించలేరు. ఏ పత్రికలో, ఏ కవో, ఏమత బోధకుడో, ఏ రాజో, ఏ వుద్యోగో, రాజకీయవేత్తో చెప్పిన దాన్ననుసరిస్తూ, తమ జీవితాన్ని ఏ దేవాలయానికో-ఏ దేశంకో- ఏ వర్ణంకో- ఏ సంఘంకో ముడిపెట్టుకొని కొట్టు మిట్టాడుతూ వుంటారు. అన్ని దేశాల్లోనూ సర్వసమత్వా న్నంగీకరించే వ్యక్తులుకూడా తమదేశం, తమరాజు కోసం ఇతర రాజుల్తో యుద్ధంచెయ్యడం తప్పుకాదనీ, అది అంటే స్వజాతి, స్వదేశాభిమానాలు ప్రతీమనిషిలోనూ వుండవలసిన వుత్తమ లక్షణం అనీ వాదించేవాళ్లున్నారు. వీళ్ళంతా దేశభక్తి, రాజ భక్తిలో జీవితరహస్యాన్ని దాచేశారు. ఆ రెంటినీ దాటిపోయే జీవితరహస్యం వాళ్లు తెలిసికోరు. తెలిసికోవాలని కూడా అనుకోరు.

ఇంక నాలుగోరకం పైవాళ్ళకన్న అసహ్యంగాతోచేరు. వాళ్లు మనుష్యజీవితంలోని శూన్యత్వాన్ని గ్రహించి మనుష్య జన్మ నిరర్థకంగా నిర్ధారించి "ఋణం కృత్వా ఘృతం పిబేత్"

అన్న న్యాయం చేబట్టిన వాళ్లు, వీళ్లైనంతలో మనుష్యజీవితం లో దొరకగలంత సౌఖ్యం పిండేయ్యాలనే రకం, ఇది.

వీళ్లెవళ్ళవలనా అతని ప్రశ్నకి సమాధానం రాలేదు. చిట్టచివరకి మిక్కిలి నిరాశ పడిపోయి, నీతీ, సాహసంగల మని షికి ప్రపంచంలో బ్రతకడాని కవకాశం లేదనే నిశ్చయానికి వచ్చేడు.

అతని దృష్టి తర్వాత ప్రశాంతజీవనం నిర్వహించుకొనే పల్లెటూరి ప్రజల మీదకి పోయింది. దరిద్రులై, అమాయ కులై, పెద్ద పెద్ద పన్నులతో అణచిపెట్టబడి, మారణయం త్రాలు గానూ, దేశానికి తిండీ, గుడ్డా నిర్మించే సాధనాలు గానుఉన్న బీదవాళ్లకి జీవితరహస్యం తెలియడ మెట్లాగ? వా ళ్లాత్మహత్య కెప్పుడూ తలపెట్టరు. బ్రతికియున్నంత కాలం కష్టాలూ, సుఖాలూ, ధైర్యంగా సహిస్తారు. ప్రశాంతమైన మనస్సుతో మరణాన్ని ఎదుర్కొంటారు. ప్రపంచాని కంతకూ ముఖ్యంగా కావలసిన తిండీ, గుడ్డా వుత్పత్తిచేసే ఈ అమాయ కప్రజల జీవితంలోనే మతబోధకులయొక్కా, వైజ్ఞానికుల యొక్కా, జీవితాలలో లేని సత్యం, శాంతి యిమిడియున్న ట్లాతనికి తోచింది.

లియో టాల్‌స్టాయి వాళ్ళలో తెలివైనవాళ్ళతో మాట్లాడిచూసేడు. వాళ్లు తమ అభిప్రాయాలు పైకి స్పష్టం చేయలేకపోయినా, వాళ్ళ హృదయాలూ, జీవితంకూడా సత్యా నికి సమీపంలో నున్నట్లు గ్రహించేడు.

1878 లో ప్రచురింపబడ్డంతోడనే అనేక విదేశభాషలలోనికి పోటాపోటీలతో అనువదించబడి, టాల్‌స్టాయికి విశ్వవిఖ్యాతమైన కీర్తి తెచ్చింది.

ఈ రోజులలో అతని పెద్దయన్నగారైన నికోలస్ డిమిట్రీ క్షయవ్యాధిచే తీసుకొనితీసుకొని చచ్చిపోయాడు. టాల్‌స్టాయి అతని కెన్నివిధాలో సేవచేశాడు. ఆరోగ్యంకొరకనేక ప్రదేశాలకి తీసుకొనిపోయాడు. కాని, అవన్నీ నిష్ఫలములై పోయినాయి. డిమిట్రీ ఈలోకం విడిచిపోయాడు.

హఠాత్తుగా ఒక్కమాటు ప్రణయతరంగాలలో తేలిపోతూన్న టాల్‌స్టాయి కళ్ళు అతని పెద్దయన్న డిమిట్రీ మరణంతో విప్పారినాయి. పెద్దన్నమీద టాల్‌స్టాయి కపరిమితమైన ప్రేమ, భక్తి. అతని మరణం లియో జీవితంలో గొప్ప వైరాశ్యం కలుగజేసింది. అతని మనస్సుని ఐహికవిషయాలనుంచి ఆధ్యాత్మికవిషయాలమీదకి పురిగొల్పింది. మృత్యువంటే ఏమిటి? మనుష్యుడు దానినుంచి తప్పుకోడాని కవకాశాలున్నాయా? అనే ఆలోచన కలగజేసింది.

అన్నగారి మరణంతోనే టాల్‌స్టాయి మనుష్య జీవితానికి పరమావధి ఏమిటి? అనే పెద్దసమస్యలో పడిపోయాడు. అనుభవిస్తూన్నవి బాధలైనా, కళ్లు మూసుకొని సుఖిస్తూన్నాననుకోవడం అతని తత్వానికి సరిపడిందికాదు. సుఖం ఎందులో వుంది? జీవిత పరమావధి ఏది? అను ప్రశ్నలనుగూర్చి ఆలోచించడం ఆరంభించేడు.

జీవితపరమావధి ఏది? ధనమా?

అతని పుస్తకాల మీద వలసినంత ఆదాయం వుంది. ప్రయత్నించి కాపీరైట్ కూడా రిజిస్టరు చేయించాడంటే లక్షల కొలదీ కురుస్తుంది. అవి కాకుండా సమారా జిల్లాలో ఇరవైవేల యెకరాల భూమి అతని అధీనంలో వుంది. అతడూ పెద్ద పెద్ద జమీందార్లలో లెక్కే; కాని, ఈ ధనం జీవితపరమావధి కాగలదా? ఇంతకు నూరురెట్లు ధనవంతుడైతే మాత్రం మృత్యుభయాన్ని మరిపించే సుఖం కలుగుతుందా? అసంభవం! అతని దృష్టిలో ధనంవల్ల కలిగే సంతృప్తికంటె మరణంవల్ల కలిగే భయం అధికంగా తోచింది. కనుక అది జీవితానికి పరమావధి కాదని నిశ్చయించినాడు.

పోనీ సంసారసుఖం, సంతానప్రేమా, జీవితానికి పరమావధి కాగలవా? అనేకమంది గృహస్థులు తమ సంతానం మీదే ప్రాణాలు పెట్టుకొని ఉంటూన్నారు. ఆ పిల్లలకి కాస్త ఒడలు వెచ్చబడినా, జలుబుచేసినా ఆ తల్లిదండ్రులు పడే బాధా, ఆరాటం విపరీతం. ఒకవేళ ఆ కుర్రవాడు కాస్తా కాలగతి కెరయైనాడా...

ఇక్కడ కూడా ఆతనికి మరణభయమే అడ్డం వచ్చింది. మరణంవల్ల కలిగే భయం ముందు ఈ సంసారసుఖానికి కూడా చోటులేదని ఆతడు నిశ్చయించేడు.

కాకపోతే, జీవితానికి పరమావధి కీర్తా?

కీర్తికి మృత్యుభయం లేదు. అతడీ విశాల సాహిత్య ప్రపంచంలో అస్ఖలితమైన కీర్తి గడించేడు. కాళిదాసు కంటే, షేక్స్పియరు కంటేనూ కూడా ఎక్కువ కీర్తిపొందుతే జీవితపరమావధి సాధించినట్లవుతుందా? అదికూడా అసంభవమే! ప్రతీగ్రంధకర్త రచనలూ, భావాలూ అతని తర్వాత కూడా ఉండవచ్చును. గాని, వాటికూడా అంతంలేకపోలేదు. ఏ వేయేళ్ళనాటి పుస్తకం వంకేనా మనం ఇప్పుడు తొంగి చూస్తూన్నామా? మనం వ్రాస్తూన్న భాషమాత్రం నిత్యం మార్పు పొందడంలేదూ? అదీగాక మనుష్యు డనుభవించడానికి వీలులేని కీర్తిని పొందడంవల్ల అతనికి వచ్చే లాభం ఏమిటి? అందుచేత కీర్తి జీవితలక్ష్యం కాదు. అని ఆతడు నిశ్చయం చేశాడు.

ఈ విధంగా అంతవరకూ తాను జీవితలక్ష్యాలుగా తలచిన ధనం, సంసారం, కీర్తి, జీవితానికి గమ్యాలుకావని తేలిపోగానే అతని కంతవరకూ తాను గడిపిన జీవితంమీద అసహ్యం కలిగిపోయింది. అందరూ పొగడిన తన పనులూ, గొప్పతనం తెచ్చిపెట్టిన దుష్కార్యాలూ అతని మనస్సు కింతింతనరాని బాధ కలిగించినాయి. వెంటనే లియో టాల్ స్టాయి తన అసభ్యజీవితంవల్ల తన మనస్సుకు కలిగిన బాధనంతా (My Confession) అనే గ్రంధంలో యీ విధంగా వెలిబుచ్చేడు.

"ఆరోజులు జ్ఞాపకం చేసుకుంటే గుండెలు దడదడ లాడిపోతాయి. నా జీవితంమీద నాకే అసహ్యం కలుగుతుంది.

గుండెల్లో బాధ పుడుతుంది. యుద్ధంపేరుచెప్పి వందలకొలదీ హత్యలు చేశాను, చేయించేను. చంపినవాళ్ళకు బహుమతు లిస్తానని పందెములు వేశాను. జూదా లాడేను. ప్రశాంతంగా జీవించే దరిద్రప్రజలు సంపాదించుకొన్న దంతా త్రాగేశాను. ఎదుటి వాళ్ళని నానాబాధలూ పెట్టేను. అవినీతికరంగా మోసం చేసి బ్రతికినాను. అబద్ధాలు, దొంగతనం, మోసం, త్రాగుడు, అత్యాచారం, హత్య, ఒకటేమిటి నే చెయ్యని అపరాధం లేదు. ప్రజలంతా నా యీ అవగుణాలనే చాలా ఉత్కృష్టలక్షణాలుగా పరిగణించేరు. నా సహోద్యోగులు, నా సమకాలికులు, నా నీతిమత్త్వాన్ని ముక్తకంఠంతో పొగిడేరు."

"నా దోషాంగీకారం" వ్రాసేక లియో టాల్‌స్టాయి భావాలలో చాలా పరివర్తనం కలిగింది. జమీందారీ మీాది ఆదాయం బీదవాళ్ళని దోచుకొనడం అనీ; యుద్ధం చెయ్యడం, యుద్ధానికి ప్రోత్సహించడం హత్యలుగానూ పరిగణించేడు. ఒకళ్లు కష్టపడి తెచ్చుకొన్నది, వాళ్ళ నోరుకొట్టి తాను తిన య్యడం దొంగతనం గాక మరేమిటి? లియో టాల్‌స్టాయి ఇన్నిటికన్న విశేషంగా బాధించింది ఈ బీదల్ని దోచుకొనడమే. అన్నంకూడా లేకుండా జేసి మాడ్చిచంపడం ప్రత్యక్షంగా హత్యలకంటేనూ భయంకరమైనదని ఆతడు పరితాపపడ్డాడు. తాను చేసిన ఈ మహాపాపం పోగొట్టుకొనడానికై ఆతడు య్థావజ్జీవనం ప్రయత్నిస్తూనే యున్నాడు.

లియో టాల్‌స్టాయి హృదయంలో జీవితానికి పరమావధి ఏమిటో తెలుసుకోవాలనే దుగ్ధ గట్టిగా పట్టుకుంది. అంత వరకూ తాను జీవితానికి లక్ష్యాలనుకొన్నవి విమర్శిస్తే వట్టి బూటకాలని తేలిపోయినవి. మరి అవి అబద్ధమైతే నిజమైన దేది?

లియో ఈ సమస్య తీసికొని వైజ్ఞానికుల వెంటబడ్డాడు. వాళ్ళు పరిణామసూత్రాలు లేకరువువేసి మనుష్యుడెల్లా ప్రపంచం లోనికి వచ్చాడో వర్ణించడం ఆరంభించేరు. వాళ్ళ వాదంలో వూహా, అనుమానం కంటె సత్యం అధికంగావుంది. కాని, టాల్‌స్టాయికి కావలసినదది కాదు. ఆతని ప్రశ్న ఒకటి, వచ్చిన సమాధానం మరిఒకటీ. తను జీవించిన ప్రయోజనం ఏమిటంటే మనిషి ఎల్లాపుట్టేడో ఎత్తుకొచ్చేరు వైజ్ఞానికులు.

వెంటనే ఆతడు ప్రజలకి ఆధ్యాత్మికత్వాలు బోధించడమే వృత్తిగా పెట్టుకున్న మతగురువుల దగ్గరకు వెళ్ళేడు.

కాని, చివరకి వైజ్ఞానికులు ఎంత చెప్పగలిగేరో ఈప్రశ్నకు మతగురువులూ అంతే చెప్పగలిగేరు. టాల్‌స్టాయి సమస్య మనుష్యుని మానసికశక్తు లన్నీ కేంద్రీకరిస్తే గాని విడివడనిది. మతబోధకులు ప్రయత్నిస్తే దానిని సాధిస్తారు; కాని, వాళ్ళు కట్టుబడవలసి యుండిన ౩౮ సూత్రాలు వాళ్ల కామాత్రం స్వాతంత్ర్యం కలుగచెయ్యవు. వాళ్ళ నియమావళిలో నున్న "జీవితం-మరణం" అనే హంశాలని గురించి మాత్రమే బోధిస్తారు కాని ఆ నియమాలు దాటి ముందుకి సాగడాని కేమా

త్రం అధికారం లేదు. కాళ్ళు రెండూ కట్టేసి పరుగెత్తమన్న ట్లుంటుంది వాళ్ళ నా నిబంధనల్లో వుండే ఆలోచించమనడం.

దీనికితోడు మతాధికార్లు ఇతరమతాలమీద చూపించే అసహ్యం, కోపం, శత్రుత్వం, మత సంరక్షణ పేరిట ప్రజల్నీ, ప్రభువుల్నీ యుద్ధాలకి ప్రోత్సహించడం, సైనికుల్ని ఆశీర్వదించి యుద్ధాలకి పంపించడం, టాల్‌స్టాయికి పరమాసహ్యకరంగా కని పించేయి. ఆతడెంత ప్రయత్నించినా వాళ్ళ అభిప్రాయాలతో ఏకీభవించ లేకపోయినాడు. ఏసుక్రీస్తు ప్రేమసందేశం వ్యాపింప చేయడానికీ పరమత దూషణం, అసహనం ఎందుకో బోధ పడిందికాదు.

తన ప్రశ్నకి సమాధానం రాకపోగానే టాల్‌స్టాయి ఇంక ఎవ్వరి నడిగీ లాభం లేదని నిశ్చయించి ప్రపంచానుభవం చేత జీవితసత్యం గ్రహించాలని తలచేడు. మొట్టమొదట్లో ఆతనిదృష్టి పట్నవాసపు ప్రజవంక తిరిగింది. పట్టణాలలో ప్రజల నతడు నాలుగు విభాగాలు చేశాడు. ఒకరకం పశువుల్లా ప్రవ ర్తించే పడుచుకుర్రాళ్ళు, భోగస్త్రీలు. వాళ్ళ మనస్సులీ మాదిరి యుత్కృష్టవిషయాల్ని గ్రహించగలంత పక్వస్థితికి రాలేదు. కనుక వాళ్లనుంచి తాను గ్రహించగలిగే దేమీ లేదనుకున్నాడు.

ఇక రెండోరకం కఠినవిషయాల నాలోచించగలవా ళ్ళైనా, ఆలోచించడానికి క్షణమైనా తీరికలేని ప్లీడర్లు, వర్త కులు, పత్రికాసంపాదకులు, రాజకీయవేత్తలు, ప్రభుత్వోద్యో

గులు మొదలైనవాళ్ళంతా. అందరూ తలోపనితో అతుక్కు పోయి నిలవడానికీ, వెనుతిరిగి చూడటానికీగూడా తీరిక లేకుండా ఉన్నారు. వాళ్ళేదోవిధంగా జీవితం గడుపుకోడానికే ప్రయత్ని స్తూన్నారు. కాని బ్రతుకుటచే సాధింపవలసిన ప్రయోజనం ఏమిటో వూహించడంలేదు,

ఇంక మూడోరకం మనుష్యులలో ఆలోచనగలవాళ్ళు లేకపోలేదు. కాని వాళ్లెవళ్ళూ స్వబుద్ధి నుపయోగించి జీవిత లక్ష్యం ఏదని ఆలోచించలేరు. ఏ పత్రికలో, ఏ కవో. ఏమత బోధకుడో, ఏ రాజో, ఏ వుద్యోగో, రాజకీయ నేతో చెప్పిన దాన్ననుసరిస్తూ, తమ జీవితాన్ని ఏ దేవాలయానికో- ఏ దేశంకో- ఏ వర్ణంకో- ఏ సంఘంకో ముడిపెట్టుకొని కొట్టు మిట్టాడుతూ వుంటారు. అన్ని దేశాల్లోనూ సర్వసమత్వా న్నంగీకరించే వ్యక్తులుకూడా తమదేశం, తమరాజు కోసం ఇతర రాజుల్తో యుద్ధంచెయ్యడం తప్పుకాదనీ, అది అంటే స్వజాతి, స్వదేశాభిమానాలు ప్రతీమనిషిలోనూ వుండవలసిన వుత్తమ లక్షణం అనీ వాదించేవాళ్లున్నారు. వీళ్ళంతా దేశభక్తి, రాజ భక్తిలో జీవితరహస్యాన్ని దాచేశారు. ఆ రెంటినీ దాటిపోయే జీవితరహస్యం వాళ్లు తెలిసికోరు. తెలిసికోవాలని కూడా అనుకోరు.

ఇంక నాలుగోరకం పైవాళ్ళకన్న అసహ్యంగాతోచేరు. వాళ్లు మనుష్యజీవితంలోని శూన్యత్వాన్ని గ్రహించి మనుష్య జన్మ నిరర్థకంగా నిర్ధారించి "ఋణం కృత్వా ఘృతం పిబేత్"

అన్న న్యాయం చేబట్టిన వాళ్లు, వీళ్లైనంతలో మనుష్యజీవితం లో దొరకగలంత సౌఖ్యం పిండెయ్యాలనే రకం, ఇవి.

వీళ్లెవళ్ళవలనా ఆతని ప్రశ్నకి సమాధానం రాలేదు. చిట్టచివరకి మిక్కిలి నిరాశ పడిపోయి, నీతీ, సాహసంగల మనిషికి ప్రపంచంలో బ్రతకడాని కవకాశం లేదనే నిశ్చయానికి వచ్చేడు.

అతని దృష్టి తర్వాత ప్రశాంతజీవనం నిర్వహించుకొనే పల్లెటూరి ప్రజల మీదకి పోయింది. దరిద్రులై, అమాయకులై, పెద్ద పెద్ద పన్నులతో అణచిపెట్టబడి, మారణయంత్రాలు గానూ, దేశానికి తిండీ, గుడ్డా నిర్మించే సాధనాలు గానుఉన్న బీదవాళ్లకి జీవితరహస్యం తెలియడ మెట్లాగ? వాళ్లాత్మహత్య కెప్పుడూ తలపెట్టరు. బ్రతికియున్నంత కాలం కష్టాలూ, సుఖాలూ, ధైర్యంగా సహిస్తారు. ప్రశాంతమైన మనస్సుతో మరణాన్ని ఎదుర్కొంటారు. ప్రపంచాని కంతకూ ముఖ్యంగా కావలసిన తిండీ, గుడ్డా వుత్పత్తిచేసే ఈ అమాయకపుప్రజల జీవితంలోనే మతబోధకులయొక్కా, వైజ్ఞానికుల యొక్కా, జీవితాలలో లేని సత్యం, శాంతి యిమిడియున్న ట్లాతనికి తోచింది.

లియో టాల్‌స్టాయి వాళ్ళలో తెలివైనవాళ్ళతో మాట్లాడిచూసేడు. వాళ్లు తమ అభిప్రాయాలు పైకి స్పష్టం చేయలేకపోయినా, వాళ్ళ హృదయాలూ, జీవితంకూడా సత్యానికి సమీపంలో నున్నట్టు గ్రహించేడు.

వారాతని ప్రశ్నకి సమాధానంగా "భగవత్సేవ, పరోప కారం" అన్న రెండు విషయాలు సూచించేరు. ఆ మాటల్లో కొంతవరకు సత్యం లేకపోలేదని అతనికి తోచింది.

పరోపకారం, అదే జీవితానికి పరమావధి. అందులోనే సుఖంవుంది, శాంతివుంది. గ్రామీణుల జీవితాలలో ఆ రెండూ ప్రతిఫలించడానికి కా పరోపకారమే కారణం. టాల్‌స్టాయికీ సమాధానంతో కొంత సంతృప్తి కలిగింది. కాని, ఆ బీదలు చెప్పిన భగవంతు డెవ్వరు ? అతడున్నదీ. లేనిదీ, తెలిసికొనే వుపాయం ఏది ? అతనిని తెలిసికోవలసిన అవసరం ఏమిటి ? ఈ ప్రశ్నలతో టాల్‌స్టాయికి గుక్క తిరగ లేదు.

టాల్‌స్టాయ్ జీవితం.

తత్త్వాన్వేషణము

చివరకు కొందరు స్నేహితులు దేవుడంటే ఎవరో, మనుష్యజీవితానికీ దానికీవున్న సంబంధం ఏమిటో తెలుసుకోవాలి అంటే ప్రాచ్యదేశాల మతగ్రంథాలు చదవమని సలహా ఇచ్చేరు. వెంటనే అతడు మిగుల శ్రద్ధతో బౌద్ధమతము, కన్ఫ్యూషియస్ మతము, మహమ్మదీయ మతమును గురించి తెలుసుకోడానికి ఆ యా మతగ్రంథాలు చదవడం ఆరంభించేడు. ఆ పుస్తకాలలో ఆతని నన్నింటికంటె అధికంగా ఆకర్షించిన విషయం మత ప్రవక్తల జీవితాలలో స్పష్టరూపంలో ప్రతిఫలిస్తూన్న సేవావ్రతం.

జీవన – మరణాల సమస్యల్ని గురించీ, ప్రపంచాన్ని నడిపిస్తూం దనుకుంటూన్న ఆ అప్రత్యక్షశక్తితో ఈ ప్రపంచానికున్న సంబంధాన్ని గురించీ, ప్రాచ్య పాశ్చాత్య మతగ్రంథాలన్నింటిలోనూ సమంగానే చర్చించబడినట్లు తెలుసుకొన్నాడతడు. ఆ అప్రత్యక్ష శక్తికి ప్రపంచంతో గల సంబంధాన్ని ఏ హేతువాదాలూ నిరూపించలేకపోవడం అతడు స్పష్టంగా గ్రహించగలిగేడు. కాని, ఆ సత్యం నిరూపించబడే ప్రయత్నంలో వాటినుంటి వేరుచెయ్యడానికి కూడా వీలులేనంత జటిలంగా

అబద్ధాలూ, మూఢ విశ్వాసాలూ, నమ్మజాలని కథలూ అల్లి వేయబడ్డాయి.

అతడా మతగ్రంథా లన్నీ వాక్యవాక్య విమర్శగా చదివి, వాటిలో స్పష్టంగా, సుబోధకంగా, మనుష్యజీవితానుభవాల కన్నివిధాలా సరిపడి, హేతువాదాని కనురూపంగా వున్న సత్యాంశాలు గుర్తులు పెట్టుకుంటూ పూర్తిచేశాడు. ఆవిధంగా ఒక్కమాటు చదువడం కాకుండా ఎన్నోమార్లు చదివి, సత్యాంశాలన్నీ క్రోడీకరించేడు.

కాని, అప్పటికీ ఆ గ్రంథాలలో చాలాభాగం అబోధం గానే ఉండిపోయింది. ఆ మిగిలిపోయిన భాగాలన్నీ అనేకవిధాలైన మూఢవిశ్వాసాలతోనూ అపభ్రంశపు కథలతోనూ నిండి వున్నాయి. క్రీస్తు నీటిమీద నడవడం, మహమ్మదు ప్రేతం నిరాధారంగా ఆకాశంలో నిలబడడం, శుద్ధోదనుని భార్య గర్భంలో జ్యోతిర్మూర్తి ప్రవేశించడం మొదలైన తెలియని సంగతులతో నిండియున్న ఆ భాగా లాతని సత్యాన్వేషణ కభ్యంతరాలు కాలేదు.

మతగ్రంథా లన్నీ ఏకీభవించిన అయిదువిషయాలు టాల్‌స్టాయి ఏరి, వాటిని గూర్చి పూర్తిగా విమర్శించేడు.

వాటిలో మొదటిది "కోపాన్ని చంపుకోవాలి" అన్నది.

చాలామంది ప్రజలు కోపం చంపుకోవడం ఎందుకని అడుగుతూంటారు. ఏ పరిస్థితుల్లోనూ కోపం మనిషికి సాయం

చెయ్యడానికి బదులు ఎక్కువ హాని కలిగిస్తుంది. అది ప్రతీ మని షికీ నిత్యం ప్రత్యక్షమయే అనుభవం.

రెండోది "కాముకుడు కాకూడదు" అన్నది.

కామంవల్ల ప్రతీ వ్యక్తికీ, ప్రతీసమాజానికీ కలుగుతూన్న నష్టకష్టాలు ప్రతీమనిషి ఎరుగును. సమాజంలో జరిగే దుష్కృత్యాలకి మూడువంతులు కామమే కారణం. కాని, కామం అన్నది జీవసహజం. ప్రకృతి నతిక్రమించడం ఎవ్వరికీ అసంభవమే కనక ప్రతీ మనిషీ ఎంత తక్కువతో తృప్తిపడితే అంత ఉత్తమం, కామం విషయంలో.

మూడోది, 'ఏ విషయాన్ని గురించీ మాట ఇవ్వవద్దు" అనేది.

మనం ఏ ప్రభువుకో, ఏ వ్యక్తికో మాట ఇస్తామనుకోండి. ఆ చేసిన ప్రతిజ్ఞ తాత్కాలికంగా బాధాకరం కాకపోవచ్చు. కాని, తర్వాత తర్వాత ఆ వ్యక్తి మన ప్రతిజ్ఞ జ్ఞాపకం చేస్తూ మనకిష్టం లేని పనులు పురమాయించవచ్చు. అప్పుడేం చెయ్యాలి? మన ప్రతిజ్ఞల నతిక్రమించడమా? లేకపోతే మన కిష్టం లేకపోయినా మన అయిష్టాన్ని చంపుకొని, ఆ పనికి ఒడి కట్టవలసిందేనా? ఇల్లాంటి ద్వైవిధ్యంతో ముందు ముందు బాధ కంటే మొదట్లో మాట ఇవ్వకుండటం ఉత్తమం కాదూ?

నాలుగోది - అపకార్కికూడా అపకారం చెయ్యకూడదు. ఐదోది - శత్రువునుకూడా ప్రేమించడం నేర్చుకోవాలి.

వాస్తవానికీ రెండింటి అభిప్రాయం ఒక్కటేనైనా వీటిలో మొదటి దానికన్న రెండవ దాంట్లో ఆధిక్యం స్పష్టం. మొదటిది శాంతాన్ని బోధిస్తుంది. రెండోది ఆ శాంతానికి మెఱుగుపెట్టే ప్రేమని బోధిస్తుంది.

ప్రపంచంలో హెచ్చు తగ్గులు లేవు. ప్రతి జంతువులో, ప్రతి మనుష్యునిలో, ప్రతి వస్తువులో ప్రకటితం అవుతూన్న శక్తి ఒక్కటే. ఒకళ్ళకి బాధకరమైన పని అందరకీ బాధకరంగానే వుంటుంది. అందుచేతనే,

కం. ఒరులేయవి యొనరించిన
నరవర ! యప్రియంబు తన మనంబున కగు దా
నొరులకు నవి సేయకునికి
పరాయణము పరమధర్మ పథముల కెల్లన్.

[ఆంధ్ర మహాభారతం]

అన్న ధర్మసూక్ష్మం మరచిపోకూడదు.

లియో టాల్‌స్టాయి, క్రైస్తవ–బౌద్ధ–కన్ఫ్యూషియన్–మహమ్మదీయ మతగ్రంథాల నుంచి గ్రహించిన సత్యధర్మాల్ని గురించి సంపూర్ణ వివరంతో 'చాతుర్దర్శన సమన్వయ దీపిక' (The four Gospels hormonised and translated) అనే పుస్తకం వ్రాసి 1882 లో ప్రకటించేడు.

సామాన్యంగా వేదాంతులందరిలాగా చిలక పలుకులు పలుకుతూ, శుష్కప్రియాలతో కాలక్షేపం చెయ్యక, టాల్

స్టాయి తాను గ్రహించిన సత్యవిషయా లాచరణలో పెట్ట సాగేడు.

ఒకళ్ళ కుపకారం చెయ్యడమే జీవితపరమావధియై నప్పుడు మన కవసరంలేనంత ఆస్తి పోగేసుకూర్చోడం తప్పు.

అనేకమంది ప్రజ లన్నంలేక మాడిపోతూంటే మనం మృష్టాన్నాలు తినడం నీచమైన పని. అంతకంటే శరీరారోగ్యం రక్షించగల సాధారణభోజనం చేయడం ఉత్తమం.

మంచివిలువైన బట్టలు కట్టుకొని సామాన్యప్రజలకంటె భిన్నంగా ఉండడంకంటె, వేషభాషలలో సోదరప్రజలతో కలసి ఉండడం అవసరం.

శ్రమలేనిదీ, ఆదాయం అధికంగా ఉన్నదీనైన పని మనం తీసుకొని, అసహ్యం, బాధ కలిగించే పనుల్ని దరిద్రులు, దుర్బలులు, దురదృష్టవంతులు అయినవాళ్ళపరం చెయ్యడం కంటె అన్యాయం వేరొకటిలేదు. ప్రతీ పనీ ఉచ్చనీచభేదం లేకుండా సోదరప్రజలతో సమంగా మనంకూడా చేసితీరాలి.

ఈ విధంగా తానింక చేయవలసిన విధానం నిర్ణయించుకోగానే లియో టాల్‌స్టాయి తన అభిప్రాయా లాచరణలో పెట్టేశాడు.

భోజనవిధానం పూర్తిగా మార్చేశాడు. అధికంగా ఖర్చయ్యే మాంసభోజనం విడిచిపెట్టేసి, అతిచౌకలో సమకూడే శాకాహారం ఆరంభించేడు. సారా, పొగాకు మొదలైన మత్తువస్తువులు వదిలేశాడు. వేషంకూడా మార్చేసి సాధారణ

మైన బట్టలు కట్టుకోడం ఆరంభించేడు. గృహకృత్యాలలో భార్యకి తోడుపడేవాడు. నీళ్లు తీసుకురావడం, పుల్లలు కొట్టడం మొదలైన బరువుపనులన్నీ ఒళ్లువంచి చేసేవాడు. చెప్పులు కుట్టడం నేర్చుకొని తనకు కావలసిన జోళ్ళు తానే తయారుచేసుకొనేవాడు. పల్లెల ప్రజలతోనూ, వ్యావసాయికులతోనూ కలసిమెలసి యుండడాని కుత్సహించేవాడు. పల్లెటూరి ప్రజల మాదిరిగా ఒకసంచి భుజాన వేసుకొని దానిలో ప్రజలకి ముఖ్యంగా అవసరపడే సామాను తీసుకొని కాలినడకను దేశంలో సంచారం చేస్తూ బీదలలో పంచిపెట్టుతూండేవాడు.

ఈ విధంగా శరీరకష్టం చేస్తూన్నా అతడు వెనకటికంటె అధికంగా సాహిత్యసేవ చేయగలిగేడు. ఆతని జీవితలక్ష్యం మారగానే అతని రచనల ఉద్దేశాలుకూడా మారిపోయినాయి. ఆతని రచన లిప్పుడు కేవలం మనోవినోదంకోసం వ్రాయబడటం లేదు. మనుష్యజాతికి జీవితపరమావధీ, సత్యధర్మాలూ తెలియపరుస్తూ వాళ్ళజీవితంలో సుఖశాంతులు కలగజేయడం వాటి ఉద్దేశ్యం. ఆ ఉత్సాహంలో ఆత డనేక చిన్నకథలు, నవలలు, నాటకాలు, వ్యాసాలు, ఉత్తరాలు ప్రచురించి, ప్రజల కాదర్శజీవనం అనుభవానికి తీసుకురావడానికి ప్రయత్నించసాగేడు.

లియో టాల్‌స్టాయి జీవితంలో ఈ పరివర్తనం నడుస్తూన్న రోజులలోనే రష్యా రాజకీయరంగంలో గొప్ప మార్పు కలిగింది. కొన్నేళ్ళనుంచి ప్రజలకీ, జమీందార్లకీ నడుమ రేగు

తూన్న ద్వేషజ్వాలలు తీవ్రరూపం ధరించినాయి. సంస్కరణలు తీసుకురావడానికి ప్రయత్నించిన రెండవ నికోలస్ ఆ ద్వేష ఫలితంగా 1881 మార్చి 13 వ తేదీని హత్యాకారుల చేతులలో పడిపోయాడు.

ఆతని వెనుకనే సింహాసనం ఎక్కిన మూడవ నికోలస్ జార్ వెంటనే దేశంలో నిర్బంధశాసనాలు ప్రకటించి, ఆ హత్యతో సంబంధం ఉంటుందని అనుమానం కలవారినల్లా జైలులో పెట్టేశాడు. సైనికన్యాయస్థానాలలో వెంటనే విచారణ జరిపించేసి, హత్యతో సంబంధం ఉన్న వాళ్ళందరికీ నిర్దయగా ఉరిశిక్షలు వేసి, హత్యాకారులతో సంబంధం ఉన్న వాళ్ళకి దేశాంతరవాస శిక్షలు, యావజ్జీవనిర్బంధశిక్షలూ విధించేడు. నికోలస్ తీసుకొన్న ఈ తీవ్రచర్యలకి అదివరకు జమీందారీ కక్షవారి దుర్ణయానికీ, క్రౌర్యానికీ గగ్గోలు పడిపోయిన ప్రజలంతా సంతోషించేరు. కాని టాల్‌స్టాయి అభిప్రాయం ప్రజాభిప్రాయానికీ, ప్రభుత్వనిర్ణయాలకీ కూడా కేవలం వ్యతిరేకం. "కన్నుకి కన్ను — పన్నుకి పన్ను" అనే ఈ నీతి మానవత్వానికి లక్ష్యంకాదని ఆతని దృఢనిశ్చయం. కావున శిక్షలు విధించబడిన వెంటనే లియో టాల్‌స్టాయి ఆ శిక్షలవలన తనకు గలిగిన హృదయవేదనవంతా తెలియపరుస్తూ మూడవ నికోలస్ కొక పెద్ద జాబు వ్రాసేడు.

మొదటి నికోలస్ దారుణ శాసనాలు ప్రజలను తృప్తిపరచలేకపోయినవి. రెండవ నికోలస్ జార్ యొక్క నిర్బంధంతో

కూడిన ఉదార సంస్కారాభిప్రాయాలు కూడా ప్రజల సంద రినీ సంతుష్టి పరచలేకపోయినాయి. ఆ రెండుమార్గాలూ విఫలం అయిపోయినప్పుడు మళ్ళీ ఆ మార్గమే అవలంబించి ఆ తప్పే చేయడం ఎందుకు? "అక్రోధేన జయేత్ క్రోధం" అనే నీతి నిప్పుడవలంబించి యీ హంతకుల్ని క్షమించి విడిచివేస్తే వాళ్ళు చేసిన పనికి వాళ్ళే సిగ్గుపడి సన్మార్గం గ్రహించగలరని టాల్ స్టాయి దృఢమైన నమ్మకం. ఆ అభిప్రాయాల్నే వివరిస్తూ టాల్ స్టాయి రష్యాచక్రవర్తికి లేఖ వ్రాసినాడు. కాని ప్రభుత్వం ఆతని కెట్టి సమాధానం ఇవ్వలేదు. శిక్షలవిషయంలో అభి ప్రాయం మార్చుకోనూలేదు.

హంతకు లురిదీయబడ్డారు, నిర్ణీతకాలంలో. వారి అను యాయులు పెద్దపెద్ద శిక్షలతో నేలను రాసెయ్యబడ్డారు.

లియో టాల్ స్టాయి మనస్సుకు న్యాయం పేరున జరిగిన ఈ హత్యలు చాలబాధ కలుగచేసినాయి. 'ప్రాణానికి ప్రాణం' అనే నీతియొక్క నగ్నస్వరూపాన్ని బ్రతికి ఉన్నంతకాలం, వ్రాసిన ప్రతీపుస్తకంలోనూ, చెప్పిన ప్రతీమాటలోనూ వ్యక్తం చేస్తూనే ఉండేవాడు. మనుష్యుడు చేసే దుష్కృత్యాలలో దీనిని మించినది లేదని టాల్ స్టాయి అభిప్రాయం.

టాల్‌స్టాయి జీవితం

ఏది సత్యం? ఏది శాశ్వతం?

ఆ యేడాది లియో టాల్‌స్టాయి మాస్కోనగరంలో కొద్దిరోజులు గడపడానికి వెళ్ళేడు. అచ్చటి ప్రజల్నీ - వారి స్థితిగతుల్నీ జాగ్రత్తగా చూసేటప్పటి కాతని గుండె నీరై పోయింది. పూర్వంకూడా అతడు మాస్కో చూసేడు. కాని, నాడు కలగనిబాధ, ఆవేదన నే డెందుచేతనో ఆతని హృదయంలో కలిగినాయి. పల్లెటూళ్ళకంటె సౌఖ్యకరాలనుకున్న పట్టణాల్లోకూడా బాధపడు ప్రజ లున్నారని ఆతనికి తెలియగానే మనస్సు చివుక్కుమంది.

దానికి కారణం మాస్కో నగరంలోని మార్పుకాదు. మాస్కో అన్ని పట్టణాలలాగే, ఎప్పుడూ వున్నట్లేవుంది. కాని టాల్‌స్టాయి భావాలలో నాటికీ, నేటికీ చాలా భేదం ఉంది. ఆ భావాలతో ఆతని దృష్టికూడా మారింది. వెనుక బీదవాళ్ళ మీద జాలిపడేవాడు. కాని ఆ జాలి జాలికాదు. వారి దారిద్ర్యంమీద సానుభూతి అది. కాని నేడాతని ప్రతీ రోమకూపం, బీదవాళ్లు తనబోటి ధనికులచేత మోసగించబడి బాధపడుతున్నారనే విచారంతో దగ్ధమై పోతూంది. దివ్యభవనాలలో, దివ్యభోగా లనుభవిస్తూన్న ప్రజలపక్కనే కొంపమీద ఆకు లేనా లేక, తిండికీ, బట్టకీ కరువై, చిక్కి శల్యాలైయున్న

ప్రజల్ని చూడగానే, జరుగుతూన్న మోసం, దొంగతనం కళ్ళ ఎదుట కట్టినట్లై అతని హృదయానికి బాధ కలిగిస్తూంది. ఇప్పు డాతని దృష్టిలో శాఖాభేదాలు, మతభేదాలు, దేశభేదాలు ప్రజలలో విభేదం కలగచెయ్యడం లేదు. అతని అభిప్రాయంలో ప్రజలంతా రెండేరకాలుగా ఉన్నారు. ఒకరకం కూలీలు. వాళ్లు జీవితంలోని ప్రతిఘడియా సజీవయంత్రాల మాదిరిగా చెమటోడ్చి పనిచేస్తారు. యజమానులు పెట్టే బాధలు-తిట్లు-దెబ్బలు సహించి, మనుష్యుడి కావశ్యకమైన వస్తువు లన్నీ ఉత్పత్తి చేస్తారు. కాని రక్తం ఓడ్చి పనిచేసినా వాళ్ళ కన్నం లేదు. రాత్రిం బగళ్లు చాకిరీచేసినా ఒంటినిండా బట్టలేదు; ఇల్లులేదు; వాకిలిలేదు. ప్రపంచాని కంతకీ ఉపకరిస్తూన్న ఈ సజీవ యంత్రాలకేసి చూసేవాళ్ళుగాని, వాళ్ళ లోపాలు భర్తీ చేసేవాళ్ళుగాని లేరు.

ఇంక రెండోరకం కూలీల సంపాదన నంతా పీల్చిబ్రతికే బదనికలు. వాళ్ళ రక్తంతో బ్రతికే నల్లిజాతి మనుష్యులు. పనిచెయ్యడం ఏనాడూ ఎరక్కపోయినా వాళ్ళకి మృష్టాన్నానికి లోపంలేదు. నివాసం ఇనుపపెట్టెలవంటి గట్టియిళ్ళల్లో. కాళ్లు మెత్తని తివాసీలమీదగాని ఉంచరా ఆగర్భ శ్రీమంతులు. వట్టి సోమరిపోతులు. ఆ బీదవాళ్లు తెచ్చిఇచ్చే దానినంతా జూదాలకి, త్రాగుడికి, లంజలకి వెచ్చబెట్టేసి, ఇంకా తెమ్మని బీదల పీకలమీద కూర్చుంటారు. బీదల్ని కొట్టడం, తిట్టడం

జన్మతః తమబోటివాళ్ళకి కలిగిన హక్కని తలచే రకం. కాని తమరు చేస్తూన్న మోసం వాళ్ళకి తెలియకపోలేదు. ఎప్పుడో తమ మోసం ప్రజలకి తెలియకపోదని, నాటి కాపుదలకై దేవుడు-స్వర్గం-అదృష్టం అనే అదృశ్యములైన డాళ్లు చాటు చేసుకొని, ప్రజల్ని మోసగించి ఆత్మరక్షణ చేసుకుంటూన్నారు.

ధనవంతులు చేసే అత్యాచారాలను, వాటివల్ల బాధలు పడుతూన్న ప్రజల్ని చూచి టాల్‌స్టాయి చాలా వ్యధచెందేడు. బీదవాళ్ళ స్థితిగతులు వివరంగా తెలుసుకోవాలని కోరేడు. వాళ్ళతో నిత్యము మాటలాడ సాగేడు. వాళ్ళు నివసించే వీధుల్లో తిరుగుతూ వాళ్ళ స్థితిగతులు కనిపెట్టుతూ వచ్చేడు.

సరిగ్గా ఆ సమయంలో మాస్కోనగరంలో జనాభా లెక్కలు తీసుకొనేటందు కేర్పాట్లు జరుగుతున్నాయి. బీద వాళ్లున్న భాగాలలో లెక్కలు తీసుకొనే అవకాశం పొందుతే తన పని చాల సులభం కాగలదని టాల్‌స్టాయి నిశ్చయం చేసుకొని, ప్రభుత్వానికి ప్రార్థనాపత్రం పంపేడు.

లియో టాల్‌స్టాయి మాస్కోలో బీదవాళ్లుండే భాగంలో జనాభా తీసుకొనే ఉద్యోగిగా ప్రభుత్వంచేత నియమించబడ్డాడు. ఆతడు తనపని సత్యోత్సాహంతో, పూనికతో నిర్వహించసాగేడు. ప్రతీగల్లీ, ప్రతీఇల్లూ తిరిగి తిరిగి ప్రజల స్థితిగతులు పరిశీలించి వాళ్ళుపడే అవస్థలు స్పష్టంగా తెలుసుకున్నాడు.

ఐశ్వర్యం, ఆనందం, సుఖం ఓలలాడుతూన్న రాజభవనాల నీడలలో దారిద్ర్యం, దుఃఖం, బాధ తాండవించి పోతూన్నాయి. అక్కడి ప్రజలు తిండికిలేక ఆకలికి నకనక లాడి పోతూన్నారు. రోగాలకి కృశించి పోతూన్నారు. బాధలకి తల్లడిల్లి పోతూన్నారు. వాళ్ళ ఆకలి చల్లార్చేందుకు ధనవంతులు ప్రయత్నం చేయరు. రోగాలకి విరుగుడు లాలోచించరు. బాధలు తగ్గించడానికి బదులు క్షణం క్షణం వాళ్ళని నొక్కివేయడానికే ప్రయత్నిస్తూంటారు.

దీనికంతకీ మూలకందం ఏది? సోదర మానవులు తిండిలేక, రోగాలచేత కృశించి పోతూంటే ప్రక్కవాళ్లు మానవత్వాన్ని చంపుకొని చూస్తూ ఊరకుండటాని కవకాశం కల్పించిం దేది? దరిద్రులు తమలోతాము సహాయం చేసుకుంటారు. బాధలలో పరస్పరం సానుభూతి చూపించుకుంటారు. కాని ధనికుడా ప్రాంతాలకే తొంగి చూడడు. తనదగ్గర చాకిరీ చేస్తూన్న సేవకుడు మాడిపోతున్నా ధనికుడు సంబంధం పెట్టుకోడు. రోగంవచ్చి పడిపోయినా నాగాలు మానడు. సేవకుల ఆత్మగౌరవం పొగరుబోతుతనంగా నిర్ణయిస్తాడు. ఈ విధంగా దరిద్రుని లక్షణాలతో, మానసిక వ్యవస్థలతో పూర్ణంగా వ్యతిరేకించే ధనికుడి దేహనిర్మాణానికీ, దరిద్రుని దేహనిర్మాణానికీ తేడా ఉందా? లేదు! కాని జ్ఞానేంద్రియాలు సమానంగా పనిచేయక పోవడానికీ, అభిరుచులు, అభిప్రాయాలు, పూర్ణంగా భేదించడానికి కారణం ఏమిటి?

లియో టాల్‌స్టాయి మనుష్యుల భావాలలో కలిగే హెచ్చుతగ్గులకి కారణం ధనం అని నిశ్చయించేడు.

సమాజంలో జరుగుతూన్న దురంతాలకీ, మనుష్యులలో వ్యాపిస్తూన్న దుర్గుణాలకీ కారణం ఒక్కటే! అదే ధనం. అది మినహాయిస్తే ప్రపంచం అంతా ఒక్కటే. అందరి అభిరుచులు, అభిప్రాయాలు ఒక్కటే. ధనం అనేది మనుష్యుని సద్గుణాల నణచి పెట్టేటందుకు మంచి ఉపాయం. ధనం కనబడే టప్పటికి స్నేహం, బాంధవ్యం, మంచితనం, ఉదారాశయాలు, సర్వం వెనక పడతాయి. ధనం మనుష్యుణ్ణి పశువు కంటేనూ నీచతరంగా తయారు చేస్తుంది.

మాస్కో నగరంలో ప్రత్యక్షమైన అనుభవాలాతని మనస్సుమీద బాగా అంకితాలై పోయినాయి. వాళ్ళబాధలు చూడటంచేత కలిగిన పరితాపం అంతా అక్షరరూపంలోకి తెచ్చి 1885 లో 'ఏమి చెయ్యాలి' (What to do?) అనే పుస్తకం వ్రాసి ప్రచురించేడు. ఇందులో దరిద్రుల అవస్థలన్నీ కళ్ళకు కట్టినట్లు వర్ణించి, వర్ణించి ధనం – దానికంటేనూ సమాజనిబంధనలు ప్రపంచాని కత్యంతం అపకారం చేస్తూన్నట్లు నిర్ణయించేడు. ధనం కారణంగా ఏర్పడ్డ సమాజనిబంధనలు – ధనం కంటేనూ అధికబాధాకరంగా పరిణమిస్తూన్నా యని తేల్చేడు. ఆ సమాజ నిబంధనలు మారితేగాని ప్రపంచం బాగుపడటాని కవకాశం లేదన్నాడు. బీదవాళ్ళ నుద్ధరించడాని కే

మనిషి ఎంతెంత డబ్బిచ్చినా వినియోగం లేదు. ప్రపంచంలో ఉన్న బంగారం అంతా పంచిపెట్టినా సమాజనిబంధనలు మారకపోతే ఉపయోగం లేదన్నాడు. బీదలు పడుతూన్న కష్టాలూ, బాధలకీ కారణం కార్యభారం జనులందరికి సమానంగా వినిమయం చేయకపోవడమే! ప్రస్తుతం ఉన్న సమాజ నిబంధనలు, ధనం–తేలికైనపనీ ఒకమూల, దారిద్ర్యం – కార్య భారం వేరొక మూల ఉంచి ప్రజల్ని బాధిస్తూన్నాయి. కనక ఈ పరిస్థితులలో ప్రజలు చేయవలసిం దొక్కటే.

"మనం అంతా గతానికి పశ్చాత్తాపం పొందాలి, హృదయ పూర్వకంగా. బీదవాళ్ళకి మన ఖజానాలోనుంచి ఒక్కపిగాని వ్యయం చేయకపోయినా వాళ్ళ భుజాలమీదున్న కార్యభారం కొంత మనంకూడా తీసుకోవడం అవసరం. వాళ్ళ కష్టాలలో పాలు తీసుకోవడం ముఖ్యం."

అని టాల్‌స్టాయి తనగ్రంథం చివర మనుష్య కర్తవ్యం నిర్దేశించేడు. వెంటనే తానా విధంగా చెయ్యడం మొదలు పెట్టేడు.

ఈ మధ్యకాలంలోకూడా టాల్‌స్టాయి మతగ్రంథాలు తిరిగి తిరిగి విమర్శిస్తూనే యున్నాడు. ఎప్పటి కప్పుడు తన అభిప్రాయాలన్నీ పుస్తకరూపంలో ప్రపంచానికి ప్రదర్శిస్తూనే ఉన్నాడు.

1883 లో The Gospel in brief 'సువార్త సారము' అనే పుస్తకం వ్రాసేడు. 1884 లో My Religion లేక What I belive 'నా మతం' అనే పుస్తకం, The Christian teaching 'క్రైస్తవ బోధ', అనే పుస్తకం ప్రచురించబడ్డాయి. వీటిలో "క్రైస్తవ బోధ" అపూర్ణంగానే ప్రచురింపబడింది. టాల్‌స్టాయి తర్వాత దానిని పూర్తిచేయడాని కొకటి రెండు మార్లు ప్రయత్నించేడు గాని ఇతర గ్రంథాలు వ్రాయవలసిన తొందరలో దానిని ముగించలేక పోయాడు.

ఈ పుస్తకా లన్నిటిలో ఆతడు తెలిపిన ప్రధానాభిప్రాయా లొక్కటే కాని ఒక్కొక్క పుస్తకంలో ఒక్కొక్క విషయానికి ప్రాధాన్యం ఇచ్చేడు.

తరువాత 1885 లో What to do? 'ఏం చెయ్యాలి?' అనే పుస్తకం ప్రకటించబడింది. అందులో ఆతడు 'ప్రేమ సత్యం ధృవం; ప్రతీకారం అశాశ్వతం' అనే అభిప్రాయానికి ప్రాధాన్యం ఇచ్చేడు. "ప్రతీ మనుష్యునిలోనూ పశుత్వం—మానవత్వం ఒక దాని నొకటి ఒరసి ఉంటాయి. దానిలో పశుత్వం మనుష్యుని ఇంద్రియాలకి తాత్కాలిక సుఖం, సంతృప్తి చూపించి చులాగ్గా లొంగతీసుకుంటుంది. కాని, మనుష్యుని జీవిత పరమావధి పశుత్వంతో పరిసమాప్తం పొందేది కాదు. మన జీవితాన్ని దుష్టమార్గాన్నుంచి, పశుమార్గాన్నుంచి మానవత్వంలోకి పరిణతి కలుగ చేసుకొనడమే పునర్జన్మ

అంటే, మన కళ్ళకి ధృవసత్యాలుగా కనిపిస్తూన్నవన్నీ విమర్శిం చినమీద నాశం పొందేవే అని గ్రహించగలం. వాటినే నమ్మితే మనం తప్పకుండా మోసగించబడ్డట్లే. మన దృష్టికోణాన్ని నశ్వరసుఖంనుంచి శాశ్వతమైన వస్తువుమీదికి మార్చుకోవాలి. ఈ ప్రపంచంలో మనం అంతా శాశ్వతం, సుఖదాయకం అను కుంటూన్న ప్రతీకారవాంఛ నశ్వరం. అది మనుష్యులలోని పశుత్వానికి నిదర్శనం. ప్రేమ ఒక్కటే శాశ్వతం. అదే మానవునిలోని మానవత్వానికి నిదర్శనం."

టాల్‌స్టాయి జీవితాంతం దాకా తాను నమ్మిన ఈ సత్యాన్నే అనుసరించి, ప్రపంచానికి మార్గదర్శియైనాడు.

తరువాత నతడు 1887లో (On Life) 'జీవితం మీద' అనే గ్రంథం వ్రాసి ప్రచురించేడు.

1889 లో ప్రపంచాని కంతకీ టాల్‌స్టాయి భావాల మీద విపరీతాభిప్రాయాలు కలగ చేసిన 'క్రూడ్జర్ సొనాటా' (Kreutzer Sonata) ప్రచురించబడింది. దాంపత్య ధర్మా లనీ, స్త్రీపురుషసంబంధాన్నీ గురించి వ్రాయబడిన ఆ గ్రంథం విద్వత్ప్రపంచంలో చాలా గందరగోళం కలిగించింది. అతడు తన కా విషయంమీద గల అభిప్రాయాలన్నీ అసూయచేత భార్యను చంపేసిన ఒక వ్యక్తి నోట పలికించడంలో కలిగిన మెతకదనం, ఆతని అభిప్రాయాలకి పూర్ణంగా మారు అర్థం కలి

గించింది. విద్వల్లోకంలో తన అభిప్రాయాలకి విపరీతవ్యాఖ్యలు బయలుదేరగానే టాల్‌స్టాయి తానా పుస్తకం వ్రాయడంలో గల ఉద్దేశ్యం వివరిస్తూ "పశ్చాత్కథనం" అనే వ్యాసంవ్రాసి ప్రచురించేడు. "క్రూట్జర్ సొనాటా" ఆ "పశ్చాత్కథనం"తో కలిపి చదువుతేనే సరిగ్గాబోధ పడుతుంది. లేకపోతే స్త్రీ పురుష సంబంధాన్ని గురించిన టాల్‌స్టాయి భావాలు అగోచరంగానే ఉండిపోతాయి.

టాల్‌స్టాయి జీవితం.

ప్ర భు త్వ ని ర్బం ధా లు.

రష్యాప్రభుత్వం కూడా టాల్‌స్టాయి విధానాలను మొదట్నుంచీ సందేహ దృష్టితోటే చూస్తూంది. అతని పుస్తకాలు ముద్రించడానికీ, ప్రచురించడానికీ ప్రభుత్వం నిషేధాలు విధించింది. నిషిద్ధభాగాలు పేరుచెప్పి అతని పుస్తకాలకి పుస్తకాలే నిషేధించేరు. వ్రాసిన టాల్‌స్టాయి కేవిధమైన నిషేధం, నిర్బంధం లేకపోయినా అతని పుస్తకాలు, పుస్తకాలు కలవాళ్లు, అమ్మినవాళ్ళు కఠినశిక్షలకి పాలుచెయ్యబడసాగేరు. ప్రభుత్వం తీసుకొన్న ఈ కఠినచర్యల వలన రష్యాదేశంలో మాత్రం లియోటాల్‌స్టాయి పుస్తకాలకి వ్యాప్తికలగలేదు. కాని ఇంగ్లీషు, ఫ్రెంచి, జర్మన్, స్విస్ మొదలైన విదేశభాషలలోని కాతని మూలగ్రంథాల కనేక అనువాదాలు వ్రాయబడి విశేషమైన వ్యాపకంచెందినాయి. జర్మనీ భాషలో అతని గ్రంథాలన్నీ పదేసి ముద్రణలకి పైగా ముద్రించబడ్డాయి. ఆంగ్లభాషలో ఆతని గ్రంథాలకి కలిగిన వ్యాప్తి మరేగ్రంథాలకీలేదు. ఒక్క రష్యా మినహాగా మిగిలిన ప్రపంచం అంతా టాల్‌స్టాయి మీాద అతని గ్రంథాలద్వారా భక్తి కుదుర్చుకుంది. రష్యా ఆతని ఆదర్శ జీవితం చూచి ఆతనిమీాద భక్తి కుదుర్చుకుంది. ఆతని పుస్త

కాల వెనకనే ఆతని జీవితచరిత్రకూడా దేశాలన్నింటనూ ప్రచురించబడింది. దానితో టాల్‌స్టాయి ప్రపంచానికొక దివ్య పురుషుడుగా తోచేడు. వివిధదేశాలనుంచి ఎందరో ఆ మహా పురుషుని ప్రత్యక్షంగా చూచి ధన్యులు కావడానికి రష్యాకు వచ్చి పోసాగేరు. ప్రపంచానికి రష్యా తీర్థక్షేత్రం ఐనది.

జార్ మూడవ నికోలస్ కూడా లియో టాల్‌స్టాయి విదేశాలలో నేమి, స్వదేశంలో నేమి పొందుతూన్న గౌరవం. పలుకుబడి చూచేటప్పటికి చలించిపోయాడు. సైన్యాలతో తన మీద కెత్తివచ్చిన శత్రువుకంటె నిరాయుధుడై యున్న టాల్‌స్టాయే ఎక్కువ భయంకరుడని ఆతడు బెదిరిపోయినాడు ! కాని, ఎంత బెదిరినా, ఎంత కోపం ఉన్నా మూడవ జార్ ఆతనినే చట్టంప్రకారం నిర్బంధించగలడు ? అత డెవ్వారికీ అపకారం తలపెట్టలేదు. తలపెట్టడు. శాంతి సందేశం ప్రపంచాని కిచ్చే ఆ మహాయోగిని నిర్బంధించేటందుకు జార్ సాహసించ లేక పోయాడు. ఇంక చేతిలోనున్న పని, వేలకొలదీ జీతాలిచ్చి పోషిస్తూన్న గూఢచారుల్ని ఆతనివెంట బంపడం ఒక్కటే. టాల్‌స్టాయి తిన్నతిండిలోని నంజుళ్ళ పేర్లూ, పడుకుండుకు పరచుకున్న ప్రక్కలో ఉపయోగించిన బట్టల సంఖ్యా స్వరూపాల దగ్గరనుంచి ప్రభుత్వపు లెక్కలలోని కెక్కేటట్లు కట్టుదిట్టం చేశాడు. ఆతని పుస్తకాల నమ్మినవాళ్ళ నేదో నెపంపెట్టి నిర్బంధించేవారు. పుస్తకాలున్నవాళ్ళు సందేహదృష్టితో

చూడబడేవారు. కాని, జార్ టాల్‌స్టాయివంక వేలెత్తికూడా చూపలేకపోయారు.

రెండవ జార్‌ను చంపివందువల్ల ఉపయోగంమాట అల్లావుండగా ఎందరో ఉరిశిక్షలకీ, దేశాంతరవాసశిక్షలకీ పాల్పడటం చూడగానే ప్రజలకా హత్యావిధానాలమీద అపనమ్మకం కలిగింది. ఆ హత్యలవలన ధనవంతులూ, దరిద్రులూ కూడా మాడిపోయారు. నిర్బంధవిధానంలోని కష్టసుఖాలు తెలియగానే ప్రజలు టాల్‌స్టాయి అహింసాసిద్ధాంతాలలోని సత్యం గ్రహించేరు. అతనిని లక్ష్యంగా తీసుకొని ప్రజలు తమ భావికర్తవ్యం నిర్ధరించుకోడానికి నిశ్చయించేరు.

టాల్‌స్టాయి తన యసాధారణ జ్ఞానబోధచే రష్యాప్రజలందరికీ గురువు, ఆదర్శం అయినాడు. ఆతని యభిప్రాయాల ప్రకారం సేనలలో పనిచేస్తామన్న ప్రమాణాలకి తిలాంజలులిచ్చేసి అనేకమంది జమీందార్లు ప్రజాసేవయే తమ జీవితపరమావధిగా ఏర్పరచుకొన్నారు. వారిని చూచి ప్రజలు కూడా వారి ఛాయలలో సంచరించ సాగేరు.

1890 వ సంవత్సరము నాటికి టాల్‌స్టాయితో సంబంధించినంతవరకు రాజకీయపరిస్థితులిల్లా ఉన్నాయి. ఆ పరిస్థితులలో 1891 వ సంవత్సరంలో వర్షాలు కురియక దేశం అంతా క్షామబాధకి గురియై పోయింది. చాలా జిల్లాలలో సంపూ

క్షాం.° పంటలు పోయినాయి. వేల కొలదీ పశువులూ, ప్రజలూ తిండిలేక కుప్పలు కుప్పలుగా కూలిపోయారు. పత్రికలలో ప్రతిరోజూ, కాగితాలకి కాగితాలు కరువును గూర్చిన వార్తల తో నిండిపోయావి.

ప్రజల దురవస్థలు వినీ, చూసీ, ఆతని హృదయం కదిలి పోయింది. అన్నార్తులైన ప్రజలకి తాను చేయగలిగిన సహాయం శక్తివంచన లేకుండా చేయాలని నిశ్చయించేడు.

ఆ కరువుకి రష్యాదేశం అంతట్లోకీ "రేయజాన్" ప్రాంతం మరీ భీభత్సమై పోయింది. టాల్‌స్టాయి వెంటనే తన ఇద్దరుకూతుళ్ళనీ మేనల్లు నొకనినీ వెంటబెట్టుకొని తసదగ్గరున్న ఏడువందల ఏభై రూపాయలతో "రేయూజాన్"కు బయలు దేరేడు.

కరువు వాతబడ్డ ప్రజలకి టాల్‌స్టాయి సహాయం చేస్తూ న్నట్లు దేశంలో పొక్కగానే ప్రజలలో సంచలనం కలిగింది. ఆతనికి సహాయంగా నాలుగు మూలలనుంచీ స్వయంసేవకులు వచ్చిపడ్డారు. ధనికులు ధనం పంపించేరు. విదేశాల నుంచి సానుభూతి చూపుతూ తంతివార్తలు వేలకొలదీ వర్షించేయి. రష్యాకి వచ్చిన ఆ యాపత్తుకి ప్రపంచం అంతా సానుభూతి చూపింది.

టాల్‌స్టాయి భార్య దేశ విదేశాలలోని పత్రిక లన్నిం టిలో కరువుతో నున్న రాష్ట్రాలలోని ప్రజల సహాయంకోసం

ధనసహాయంకై విజ్ఞాపనలు ప్రచురించింది. వెంటనే ఇంగ్లాండు, జర్మనీ, అమెరికా మొదలైన దూరదేశాలనుంచి కూడా ధనం ప్రోగుపడింది. ఆతడును ఆ పెద్దపెద్ద మొత్తాలు ఖర్చుపెట్టి కాటకబాధకు లోనైన రాష్ట్రాలలో ప్రజల కనంతమైన సాయం చేశాడు. ఆతని కుటుంబంలోని వారందరు కూడా ఏదో విధంగా టాల్‌స్టాయికి సహాయం చేశారు.

వర్షాలు కురిసినాయి. కరువు తగ్గి దేశం అంతా సుభిక్షం అయింది.

ప్రపంచం అంతా టాల్‌స్టాయి చేసిన ప్రజాసేవను ముక్తకంఠంతో అభినందించింది. ఒక్క రష్యాలోనే కాకుండా ప్రపంచం అంతటా ఆతని పేరు మ్రోగిపోయింది.

కాని ఆతనికి తాను చేసిన పనిమీద సంతృప్తి కలగ లేదు. తనకు వచ్చిన పేరుకు తగినంత పని తాను చేయలేదని ఆతని దృఢ నమ్మకం. అదీగాక ప్రజలకి తాను సహాయం చెయ్యడం గాక ఇతరుల నందర్నీ నిర్బంధించి చేయించడం ఏం న్యాయం! మన శారీరక మానసిక శక్తులు వినియోగించి సేవ చేయడం ప్రజాసేవ అనిపించుకుంటుంది. కాని, ప్రపంచధనం మన చేతుల్తో ఖర్చుపెట్టడం, ప్రశంస నొందడం ప్రజాసేవ అని పించుకోదు. టాల్‌స్టాయి తాను చేసిన యీ తప్పుకి చాలా నొచ్చుకున్నాడు.

"రేయాజార్" నుంచి తిరిగి వచ్చిన తర్వాత టాల్‌స్టాయి The Kingdom of God is within you. "భగవత్సామ్రాజ్యం నీలోనే వుంది" అనే పుస్తకం వ్రాయడం ఆరంభించి 1893 లో ప్రచురించేడు. "అపకారికి అపకారం చేయాలి అనడం చాలా పొరపాటు. నీకపకారం చేసినవాడికి కూడా ఉపకారమే చేయి." అన్న ధర్మసూత్రాన్ని గురించి తన ధార్మికగ్రంథాలన్నిటిలోనూ వివరంగా వ్రాస్తూనే ఉన్నా, కేవలం దాని నొక్కదానినే విమర్శిస్తూ ఆతడీ పుస్తకం వ్రాసేడు.

ఆ పుస్తకం ప్రకటింపబడగానే రష్యాలోని ధనికలోకం అతనిని అరాజకుడని నిందించసాగేరు.

కాని, అతని అభిప్రాయాలు లోకకల్యాణాన్ని వాంఛించేవి. ఆతని ఉద్దేశ్యాలు, ఆదర్శాలు, ఏ ఒక్క వ్యక్తికీ, జాతికీ, దేశానికీ సంబంధించినవి కావు. ఆతని దృష్టిలో ధనికుడు — దరిద్రుడు అనే భేదం లేదు. "ఏ మనుష్యునికీ రెండవవాని స్వాతంత్ర్యాన్ని అడ్డుపెట్టడానికధికారం లేదు. ఒకరి అభిప్రాయాలనూ, ఆశయాలనూ అనుకరించడాని కెవ్వరినీ నిర్బంధించకూడదు; బాధించకూడదు. ప్రతీ మనుష్యుడూ తన ఆచరణచేతనే ఇతరులలో నుండే మానవత్వాన్ని ప్రబోధించి సత్యప్రియుణ్ణిగా చేయాలి. న్యాయమునందభిమానం, ఆసక్తి, గౌరవం కలగచేయాలి. కాని, చాలమంది ఈ నీతులు పుస్తకాలలో ఉండవలసినవే గాని ఆచరింప దగినవికావని దురభిప్రాయ

పడుతున్నారు. చెడునున్నూ, దౌర్జన్యాన్నీ నశింపచేయాలంటే కాఠిన్యం-, క్రౌర్యం అవలంబించవలసి దేనని వాళ్ళ అభి ప్రాయం. ఒకవేళ ప్రభుత్వాలు నిర్బంధవిధానం మీదనే నిలుక బడి యుంటూంటే, యుద్ధం, నేర విచారణ ప్రత్యేకరక్షణల మీదనే ఆధారపడి యుంటూంటే, ఇంకా ఈ ధర్మపన్నాలు చదువుకోవలసిన అవసరం ఏమిటి? క్రౌర్యం క్రోధం కార్యకారి గావు. కనకనే- అంతకంటె ఉదారాలైన ఆశయాలకోసం వెదుకులాడవలసి వస్తూంది.

మనుష్యునిలో సహజంగా ప్రేమవుంది. న్యాయం సత్యం అంటే అభిమానంవుంది. వాటిని నియమించడానికీ ప్రోత్సహించ డానికీ మనుష్యనిర్మితాలైన శాసనాలు అవసరం లేదు. అందు చేత ప్రజల్ని శాసించేటందుకు రాజు, రాజ్యాంగం ఉండనక్కర లేదు. ఉండడాన్ని ఏ మనిషీ సహించకూడదు. ఒకళ్ళు వచ్చి పన్నులు పేరు చెప్పి నిర్బంధంగా డబ్బు వసూలు చేయవలసిన అవసరం ఏం ఉంటుంది. అది పట్టి దురన్యాయం. ఆ అన్యా యానికి సహాయం చేయడం మనం చేస్తూన్న గొప్ప తప్పులలో ఒకటి. ఎవ్వరూ, ఎవ్వరికీ నిర్బంధంగా ధనం ఇచ్చిగాని, బలం చూపిగాని సేవ చేయకూడదు. మనల్ని బాధించే వాళ్ళని కూడా బాధించి ఎదుర్కోవద్దు. శాంతంతో వాడుపెట్టే కష్టా లన్నీ సహించి వాని హృదయాన్ని లొంగదీసుకో. నాడు ప్రపంచం అంతా ఒక్కటే. ఆనాడు పాలించేవాడు - పాలించ బడేవాడు అనే మాట ఉండదు.

ఈ విధంగా విశ్వమానవ సౌభ్రాతృత్వాన్ని బోధి స్తూన్న "భగవత్సామ్రాజ్యం నీలోనేవుంది" అనే గ్రంథం టాల్ స్టాయిని అరాజకులలో చేర్చింది.

నిజం! టాల్ స్టాయి అరాజకుడే! కాని హత్యలుచేసీ, దోచుకొనీ ప్రజల్ని గగ్గోలుపెట్టే అరాజకుడు మాత్రం కాదు. ఆతడు సర్వమానవసౌభ్రాతృత్వాన్ని బోధించే అరాజకుడు. మనుష్యునికి సర్వోత్తమాలైన నైతికసామాజికధర్మాల్ని బోధించే అరాజకుడు. అతని అరాజకత్వం లోకకళ్యాణాన్ని వాంఛిస్తుంది.

టాల్‌స్టాయి జీవితం

కళ అంటే?

టాల్‌స్టాయి అనేకసమయాలలో అనేక విషయాల మీద ఆసక్తి కనపరస్తూ వచ్చేవాడు. కాని కళల మీద ఎప్పుడూ కూడా అభిమానం చూపుతూనే ఉండేవాడు ఆతను కళ. అంటే ఏమిటో నిర్ణయించడానికీ, నిర్వచించడానికీ, మరే యితర విషయానికీ వ్యయము చేయనంత కాలం వినియోగించేడు.

తాను 1895 లో ప్రకటించిన (What is art?) "కళ అంటే ఏమిటి?" అనే పుస్తకంలోని అభిప్రాయాలు ప్రకటించే టందుకు పదిహేనేళ్లు పట్టినాయని ఆతడే వ్రాసినాడు. అహింస, ప్రజాసేవ అనే సిద్ధాంతాలను స్ఖాలిత్యం లేకుండా నిర్వహించిన జీవితమే కళయొక్క స్వరూపమని యీతడు సిద్ధాంతీకరించేడు. కళ అంటే నాటకశాలలలో చూసేదీ, గానసభలలో వినేదీ భవనాలు – సుందర నిర్మాణాలు – ప్రతిబింబాలు – పద్యాలు– నవలలు మొదలైన వాటిలో ప్రత్యక్షమయ్యేదీ అనే ప్రజాభిప్రాయం పొరపాటు. అది కళలలో ఒకభాగం మాత్రమే! మానవ జీవితమంతా కళయే. మనుష్యులేమి, జంతువులేమి తమ అభిప్రాయాల నితరులకి తెలియచేయడానికి ఉపయోగించే

పతీ విధానం కళే. తన భావాలను, తన సేవలను ఇతరుల హృదయాలలో ప్రేరేపించి, తనతో సమానమైన భావావేశం కలవాళ్ళనుగా చేయడానికి మనుష్యు డుపయోగించే బాహ్యార్థ్యం తిరికాభినయమే కళ. అది వచోరూపంలో ఉండవచ్చు; చిత్రరూపంలో ఉండవచ్చు; సేవారూపంలో ఉండవచ్చు. ఇది ఏ రూపంలోనున్నా కళయే.

"కళ అంటే ఏమిటి?" పూర్తియైన వెనుక టాల్ స్టాయి 1896 లో "సువార్తల నెట్లు పఠించాలి" (How to read Gospels) అనే కరపత్రాన్నొక దానిని ప్రచురించేడు. మత ప్రవక్తలు మనుష్యాతీతమైన బుద్ధిప్రతిభలు కలవాళ్ళనే దృఢ విశ్వాసంతో మతగ్రంథాలు చదువుతే వారి బోధలలోని నిజానిజాలు గ్రహించ లేమని ఆతని నిశ్చయం. "ప్రవక్తలు కూడా మనుష్యులే. వాళ్ళు బోధించేది కూడా ప్రతీ మనుష్యుని హృదయంలోనూ పుట్టేభావాలే. వారిని వారి అభిప్రాయాలను మనుష్యాతీతాలని నమ్మినట్లయితే పూర్ణత్వం పొందేప్రయత్నంలో వాళ్ళకి కలిగిన అనుభవాలు తెలుసుకోలేము. వారి జీవితాల వలన, బోధల వలన ఆవగింజంతయైనా లాభం పొందలేము." అని టాల్ స్టాయి అచంచలమైన భావం.

దీని వెను వెంటనే "జారు చక్రవర్తి పట్టాభిషేకం" "(Tsar's coronation)" అంటూ వేరొక కరపత్రం ప్రచురించేడు. ఈ రెండూకూడా దేశంలో మంచి సంచలనం కలిగించినాయి.

వీని తర్వాత రెండేళ్ళకి 1898 లో "మంచీ చెడూ" (Right and wrong) అని ఇంకో కరపత్రం ప్రచురించేడు. మానసికయంత్రణని, పరిస్థితులని, ఆవేశాలని తెలియపరచే ఈ పుస్తకం దేశవిదేశాలలో విపరీతమైన ఖ్యాతీ. ప్రచారమూ పొందింది.

ఇన్ని గ్రంథాలింత శ్రద్ధతో వ్రాస్తూన్నా, తన జీవితం అంతా మానవజాతి యొక్క కల్యాణం కొఱకై వినియోగి స్తూన్నా, టాల్‌స్టాయి ఎప్పుడూ తన పనుల విషయంలో సంతృప్తి పొందలేదు. అడుగడుగుకీ అతడు ఇంతకన్న అధికమైన పని చేయలేక పోయామే అని విచారించేవాడు. అతని పుస్తకా లని గురించి మాట్లాడినా అతని కార్యప్రణాళికను గురించి మాట్లాడినా ఏ మాత్రం డాంబికం, అభిమానం లేకుండా, వాటిలోని లోటుపాట్లు, పొరపాట్లు స్పష్టంగా విమర్శించుకొనే వాడు. 'కళ అంటే ఏమిటి ?' అనే పుస్తకంలో తెలియపరచిన అభిప్రాయాలు స్పష్టం కావడానికి పదిహేనేళ్ళు పట్టినాయని చెప్పుతూ. ప్రజాసామాన్యానికి కుపయోగించని విషయం కొఱకు కంతకాలం వ్యర్థంగా పాడుచేసినందుకు అతడు చాలా విచా రించేడు.

'కళ అంటే ఏమిటి?' వ్రాస్తూండగా అతని స్నేహితుడు "కోనీ" ఒకని జీవితంలో సంభవించిన ఒక ఘటనను టాల్ స్టాయి చెవిని వేశాడు. అతడు ఆ కథ విని దాని నొక నవల రూపంలో వ్రాస్తే చాలా బాగుంటుదని ఆలోచించి ఆ కథ

వ్రాసుకొన్నాడు. ఇతర గ్రంథములకన్నా నవలలు ప్రజల్ని ఎక్కువగా ఆకర్షిస్తాయని ఆత డెరుగును. కాని నాటికి కళవిూది అభిమానం నవలారచన నాపుచేసింది. అప్పటికింకా 'కళఅంటే ఏమిటి?" పూర్తి కాలేదు. 'క్రీస్తు బోధనలు' అసంపూర్ణం గానే ఉండిపోయింది. ప్రస్తుత విద్యావిధానాన్ని విమర్శిస్తూ అదణీయమైన విద్యాప్రణాళికను గూర్చి చాల కాలంనుంచి వ్రాయాలను కుంటున్నాడు. కాని అది సాగడంలేదు. జీవనం, మరణం, ప్రపంచం, ప్రజలు, మంచితనం, అదృష్టం, భగవంతుడు, ప్రజల విశ్వాసాలు, ఆచారాలు మొదలైన వాటిని గురించి ఏమాత్రం చదువుకొన్నవాళ్ళకైనా అర్థమయ్యేలా ఏదైనా తాత్విక గ్రంథం వ్రాయాలని ఎప్పటినుంచో ఉంది కోరిక. ఈ మాదిరి అభిప్రాయాలే ఆ నవల వ్రాయబడుతూన్న రోజులలో ఎప్పటికప్పుడు అడ్డుతగులుతూండేవి. కొంత వ్రాయడం మూలబడెయ్యడం; మళ్ళీ తీయడం—మళ్ళీ మానడం; ఈవిధంగా రెండు మూడేళ్ళ కాకథను (Resurrection) 'పునరుజ్జీవనం' అనేపేరుతో పూర్తిచేశాడు. చిత్తుకాపీ పూర్తయేటప్పటికి టాల్‌స్టాయి ప్రాణం విసిగింది. ఇంక దాని కోసం ఒక్క క్షణమైనా వ్యర్థం చేయకూడదని నిశ్చయించి దాని నొకమూల పారేశాడు. కాని ఏదెమో అదృష్టంవల్ల అది ప్రజల కంట బడడాని కవకాశం కలిగింది.

1895 లో కాకేషియా లోని డాకోబర్లు, టాల్‌స్టాయి సిద్ధాంతాల ప్రకారం ప్రభుత్వంతో శాంతియుద్ధం ఆరంభించేరు.

మొదటవారు సైన్యాలలో చేరడానికి నిరాకరించేరు. ప్రభుత్వం తప్పదంది. దానితో వైరుధ్యాలు పెరిగినాయి. వేలకొలది జైళ్ళలో తోసివేయబడ్డారు. ఒక్క జిల్లాలో నున్న నాలుగు వేలమంది డాకోబర్లని ఇండ్లనుంచితరిమి అనారోగ్యకరాలయిన పరిదేశాలలో నిర్బంధించడం వలన రోగాలకి, ఆకలికి, బాధలకి మూడేళ్ళలో ఇంచుమించు వేయిమంది చచ్చిపోయారు. దేశం అంతా పెద్దగందరగోళం అయిన మీదట చిట్టచివరకి ప్రభుత్వం వాళ్ళకిష్టం వచ్చిన చోటుకి వలసపోవడాని కధికారం ఇచ్చింది. కాని సైన్యాలలో పని చేయడాని కొప్పుకున్న వాళ్లు దేశం విడవ నక్కరలేదు. విప్లవోద్యమానికి నాయకులయిన 130 మంది దేశం విడవడానికి వీలులేదు. మిగిలిన వాళ్ళు స్వంతఖర్చుల మీద తోచిన చోటికి పోవచ్చును గాని మళ్ళీ దేశంలో అడుగు పెట్టితే నిర్బంధించ బడుతారు.

నిబంధనలు కఠినంగానే ఉన్నాయి. కాని తమ కిష్టం లేని పని చేయడం లేక ఖైదులో ఉండడం కన్న దూరదేశాలు పోవడమే మంచిదని నిశ్చయించేరు, కాని డబ్బేది?

టాల్‌స్టాయికి వాళ్ళ అవస్థలు చూచేటప్పటికి చాలా జాలి వేసింది. తనతో సమానమైన అభిప్రాయం కలవాళ్ళు తిండిలేక మాడుతూంటే తాను ముప్పొద్దులా మెక్కడం చాలా అన్యాయం అని తలచేడు. వాళ్ళకిప్పుడు డబ్బుకావాలి. సహాయం చేసే వాడెవ్వడూ లేడు. కాని తానుకోరితే చాల

మంచి ధనసహాయం చేయవచ్చును. కాని ఆతనికి చందాలు పోగుచేసి ధర్మకార్యాలు నిర్వహించడం అన్యాయం అది నష్టకరం. అనేకమంది తమకు కష్టం ఆవశ్యకమైనా మోమాటం చేత ధనం పంపవచ్చు. ఆ ధనం తనపేరుతో ఖర్చుపెట్ట బడుతుంది. దానిని ప్రోగుచేయడంలోను ఖర్చుపెట్టడంలోను అమూల్యమైన కాలం వ్యర్థం అవడమే కాకుండా దుర్వినియోగం కూడా చేయబడ వచ్చు. పరిస్థితులు తారుమారు కావచ్చు; కనుక బుద్ధుడు, క్రీస్తు, సోక్రటీసు మొదలైన ప్రవక్తలు చెప్పినట్లు ధనంతో సంబంధం తగ్గించుకొనడమే శ్రేష్ఠమని టాల్‌స్టాయి నమ్మేడు. ఆ నమ్మకం మారదు. తనశక్తి తన ధనం వినియోగించి చేసిందే సేవ అని నిశ్చయించి తన స్వశక్తి వలననే ధనం ఆర్జించి డాకోబర్లకి సాయం చేయడానికి సిద్ధించేడు.

వెంటనే 'పునరుజ్జీవనం' వ్రాతప్రతి పైకి తీసేడు. కాని స్వత్వం అమ్మడాని కతడంగీకరించలేదు. టాల్‌స్టాయి అందుచేత మొదటిమాటు ముద్రించే అధికారం మాత్రం అమ్మి, ఆ ధనం డాకోబర్ల కిద్దామనుకున్నాడు. అతడా అభిప్రాయం తెలియపరచగానే పీటర్స్‌బర్గ్‌లోని యొక వారపత్రికా సంపాదకుడు మార్క్స్ అను నాతడు ప్రథమంలో ముద్రించేటందుకవకాశం ఇస్తే 12000 రూపాయ లిస్తానన్నాడు. స్వత్వం ఇచ్చేస్తే 30000 రూపాయ లిస్తానన్నాడు. టాల్‌స్టాయి ఎంత

డబ్బిచ్చినా స్వత్వం అమ్మనన్నాడు. పన్నెండు వేలకే ఒప్పు కొని ప్రతీవారం కొంతకొంతభాగం ఇవ్వడాని కొప్పుకొన్నాడు.

కాని పుస్తక ప్రచురణ ఆరంభమైనంతనే ఎదురుచూడని బాధలు కొన్ని తటస్థమైనాయి. మార్క్స్ పత్రిక ప్రచురణ మైనంతనే ఇతర పత్రికల వాళ్ళు భాగాలు తమ పత్రికలో కూడా ప్రచురించడం ఆరంభించేరు. దానితో మార్క్స్ తన ప్రచురణం పూర్తయిందాకానైనా ఇతరులని ప్రచురించనీయ వలదని పేచీ తెచ్చేడు. వెంటనే టాల్‌స్టాయి పత్రికలలో నొక ప్రకటన చేశాడు. మార్క్స్‌నకు తానిచ్చిన అధికారం రక్షించమని పత్రికా సంపాదకులకు బహిరంగలేఖ ప్రచురిం చేడు. దానితో ఆ గోల అణిగింది. మార్క్స్ సంతోషపూర్వ కంగా అనుకున్న దానికి పదివేలు చేర్చి అతని చేతిలో పోశాడు.

టాల్‌స్టాయి తన రచన కెప్పుడూ తృప్తి పొందేవాడు కాడు. ప్రూఫులు వచ్చేకకూడా భాగాలకి భాగాలు మారి పోయావి. ముద్రణాధికారం ఇచ్చేకకూడా మార్పులు పంపే వాడు. మూల కంపోజిటర్లు, అనువాదకులు, చేసిన పని మూలకి తోసి మళ్ళీ ఆరంభిస్తూండేవారు. అందుచేత పీటర్సు బర్గులో ప్రచురణ మయిందాకా ఇతర పత్రికలకి - ఇతర దేశీయులైన అనువాదకులకి శుద్ధప్రతి దొరికేది కాదు. ఇది కూడా ఇతర పత్రికలవాళ్ళకి గొప్ప అడ్డంకి తెచ్చిపెట్టింది.

'పునరుజ్జీవనం' ప్రచురణం ఆరంభమైనంతనే ప్రభుత్వం ముద్రణాశాసనం ప్రయోగించింది. చర్చికీ, మతంకీ విరుద్ధము

లైన భాగాలు, ప్రభుత్వరహస్యాలు తెలియపరచే ఘట్టాలు ఎప్పటికప్పుడు నిషేధించబడేవి. సైబీరియాకు పంపబడే ఖైదీల దురవస్థలు, సైనికుల దురవస్థలు, పీటర్స్‌బర్గు జైలు దురంతాలు వర్ణించబడిన భాగాలు నిషేధంలోకి వచ్చేయి. మొత్తం మీద ప్రభుత్వం నిషిద్ధభాగాల పేరు చెప్పి పుస్తకం అంతా అదృశ్యం జేసింది.

'పునరుజ్జీవనం' కి ప్రపంచసాహిత్యం గొప్ప స్వాగతం ఇచ్చింది. జర్మనీ భాషలో కొద్దినెలల లోపుగానే పన్నెండు ముద్రణలు ప్రకటించబడినాయి. స్వీడిష్, స్లెవాక్, ఇంగ్లీషు, ఫ్రెంచిభాషలలో ఎన్నో అనువాదాలు బయలుదేరినాయి. ఒక రష్యాలో మినహాగా మిగతా యూరోపంతటా పుస్తకంయొక్క నిజరూపం వ్యాపించింది.

కాని టాల్‌స్టాయి మనస్సుకు తాను చేసినపని సంతుష్టికరం కాలేదు. ధర్మకార్యం కొఱకైనా ధనం సంపాదించడం మంచిదా ? అనే విమర్శలో పడిపోయేడు. అతని అంతరాత్మ తప్పని చెప్పింది. మనస్సు వికలత్వం చెందిందీ యూహతో. కాని వ్రాయక తప్పదు. ప్రూఫులు దగ్గిర కూర్చున్నప్పుడు, వ్రాయడానికి మొదలు పెట్టినప్పుడు ఆతని మనస్సెంతో బాధ పడేది. చివరకి గ్రంథం పూర్తయింది. టాల్‌స్టాయి పునర్జన్మ పొందినట్లు తలచుకొని ఒక్కనిట్టూర్పు విడిచేడు.

'పునరుజ్జీవనం' ప్రచురింప బడినంతనే ఫాదరీలు టాల్ స్టాయి మిథ్యాసిద్ధాంతాలు ప్రచారం చేస్తున్నాడనే కారణం చెప్పి ధర్మచ్యుతుణ్ణి [వెలి] చేశాడు. ఆ ప్రకటన వెలువడిన రోజున మాస్కో ప్రజలు ఆశ్చర్యపడిపోయేరు. విద్యార్థులు మతబోధకులతో దొమ్మికి దిగేరు. వ్యావసాయకులంతా విద్యార్థుల పక్షం పూటుచేశారు. ఆ రోజున సాయంకాలపు షికారుకు బయలుదేరిన టాల్ స్టాయిని ప్రజలంతా చుట్టుకొని యాతని కభివందనాలు తెలిపేరు. ఆ ప్రజలను తప్పించుకొని ఇంటికి వచ్చునప్పటికి అనేకమంది స్నేహితులు, అనేక సంఘముల వ్యక్తుల ప్రతినిధులు ఆతనికి సానుభూతి చూపుటకు చుట్టువారుకొన్నారు.

టాల్ స్టాయి వెంటనే ఫాదిరీల ఈ ప్రకటనకు సమాధానంగా ఇంకొక ప్రకటన చేశాడు. దానిలో క్రైస్తవ మత ధర్మం విషయంలో తన యభిప్రాయాలు సవిమర్శంగా వివరిస్తూ చిట్టచివర —

" నేనొక్క గ్రీకుచర్చి కనుయాయినేగాక, క్రైస్తవ మతానికి కూడా అనుచరుడనని చెప్పజాలను. ఏమంటే, క్రైస్తవమతస్థుడని చెప్పినట్లయితే, మతంవిషయంలో నాకున్న స్వతంత్రాభిప్రాయాలు ప్రకటంగావు. సత్యం నా కధికప్రియం. అదే నా మతం. ఆ సత్యనుంచి నన్నెవ్వరూ పతితుని జేయలేరు. "

అని తన అభిప్రాయాలు స్పష్టం జేశాడు. 1900 లో అహింసా మార్గాన్ని, ఆర్థిక రాజకీయముల కనుబంధింప జేస్తూ టాల్‌స్టాయి స్వచ్ఛమైన భాషలో (The Slavery of our Times) 'మన కాలంలోని బానిసత్వం' అనే పుస్తకం ప్రచురించేడు.

1902 లో (What is Religion and what is its Essence) 'మతం అంటే ఏమిటి? దాని సారాంశ మేమిటి?' అంటూ ఇంకొక పుస్తకం ప్రచురించేడు.

ఆతడు వ్రాసిన పుస్తకాలలో ఇవే ఆఖరువి అని చెప్ప వచ్చు. తరువాత ఆతడు వ్రాయకపోలేదు గాని అవి యన్నీ చిన్న చిన్న వ్యాసాలే.

1905 లో రష్యా దేశంలో విప్లవం జరిగింది. అప్పుడు జరిగిన రక్తపాతం ఆతని హృదయాన్ని కదల్చివేసింది. మనుష్యుని లోని రక్తపిపాస యాతని కాశ్చర్యం కలిగించింది. గొప్ప హృదయవేదనతో నాతడు విశ్వమానవ సౌభ్రాతృత్వం- ప్రేమ -అహింసా సిద్ధాంతాలని గురించి విశేషమైన ప్రచారం చేశాడు.

టాల్‌స్టాయి జీవితం.

చరమదశ

1908 లో రష్యా ప్రజలు టాల్‌స్టాయికి ఎనుబదవ జన్మదినోత్సవం గొప్పసమారోహంతో చేయాలని నిశ్చయించేరు. ఆవిషయాన్ని గురించి పత్రికలలో వాదోపవాదాలు బయలుదేరినాయి. పాదిరీల పక్షంవారు టాల్‌స్టాయి నాస్తికుడనీ, ఆతనిని గౌరవిస్తే పాతకం చుట్టుకుంటుందనీ ప్రచారం ప్రారంభించేరు. ప్రజలంతా టాల్‌స్టాయి ఆధ్యాత్మికతత్వవేత్త అనీ, మహాకవి అనీ, ఆతనిని గౌరవించడం రష్యాని గౌరవించడం అనీ వాదించేరు. చివరకు ఆ విషయంలో ప్రభుత్వం కూడా చేయి చేసుకొని ఆతని నాధ్యాత్మికతత్వవేత్తనుగా కాకుండా కవినిగా పూజిస్తే తమ కభ్యంతరం లేదన్నారు. అందుచేత నాటి సభలలో ఆతని సిద్ధాంతాలను గురించి బహిరంగంగా చెప్పడానికి వీలులేక పోయింది. కాని ప్రజలు ఆతనిని గౌరవించడంలో లోపం మాత్రం చేయలేదు. రష్యా ఏమిటి? యూరపంతా ఆ మహాత్ముని జన్మదినోత్సవం జరిపి ఆతని యెడ తనకుగల భక్తిశ్రద్ధలు కనబరచింది.

ఆతడు పెద్దవాడైనకొలదీ ఆధ్యాత్మికవిచారణ ఆరంభించిన నాటనుండీ ఎవ్వరూ పెద్దఆస్తి కలిగిఉండకూడదనే అభి

ప్రాయం కలిగియే యున్నాడు. ఆతడు తనకున్న ఆస్తి సంతా పంచిపెట్టి వేయాలనే ఉదారాభిప్రాయం కలిగియే ఉన్నాడు. కాని ఆతని కోరిక సాగలేదు. ఆతని భార్య సోఫియా, టాల్‌స్టాయి సర్వసమానత్వం అనే సూత్రానికి కేవలం వ్యతిరేకాభిప్రాయాలుగలది. ఇతరవిషయాలలో ఆమె యాతని కెంత యనువర్తనురాలైనప్పటికి భర్తయొక్క ఈ మాట కామె పూర్ణంగా వ్యతిరేకం. ఒకమాటామె టాల్‌స్టాయి పిచ్చివాడనీ, ఆస్తి దుర్వ్యయం చేస్తూన్నాడనీ, ప్రభుత్వానికి ఆర్జీ పంపడానికి కూడా సిద్ధమైనది. ఆమె, సంతానము విలువైన బట్టలుకట్టి, ఖరీదైన భోజనం చేస్తూండేవారు. వాళ్ళమధ్య టాల్‌స్టాయి శాకాహారియై సామాన్యవస్త్రధారియై మహాయోగివలె కాలక్షేపం చేసేవాడు.

కాని ఆ యునికి ఆతనికే దుర్భరం అనిపించేది. వాళ్ళ మూలంగా తాను కూడా మారి పోతానేమో ననే భయంతో ఎక్కడికైనా చెప్పకుండా పారిపోవాలని చాలామాట్లు అనుకున్నాడు. కాని పస్తాయించి ఊరుకుంటూ వచ్చేడు.

చిట్టచివర కాతని ప్రాణం విసిగింది. ఈ భార్య, పిల్లలు వగైరాలకి దూరంగా, తెలియబడని ప్రదేశంలో జీవితాంతం దాకా కాలక్షేపం చేయాలని నిశ్చయించుకొని, 1910 నవంబరు 10 వ తేదీ ప్రొద్దుటేలేచి సామానుసర్దుకొని రైలు స్టేష

నుకు పోయాడు. ఆతనితో డాక్టరు మేకోవిట్స్కీ కూడా యున్నాడు.

టాల్‌స్టాయి డాన్ నదీతీరానయున్న "రాష్టోవ్" కు టిక్కెటు తీసుకొని బండి యెక్కేడు. ఆతని యభిప్రాయం తన్నెవ్వరూ గుర్తించలేదనే. పోలీసు గూఢచారు లాతని వెన్నంటియే యున్నారని యాత డెరుగడు.

టాల్‌స్టాయి శరీర మతిదుర్బలం. ఆతని భార్య సోఫియా పరిచర్యల వలన నాత డింతకాలం మనగలిగేడు కాని లేకపోతే టాల్‌స్టాయి ఎన్నడో ఈ లోకం వీడియుండవలసిన వాడే. ఆతని దౌర్బల్యానికి వార్ధక్యం తోడుపడింది.

మంచి నడి శీతకాలం. రైలుబండి "ఆస్టపోవో" స్టేషనులో నుండగా టాల్‌స్టాయికి జలుబు చేసింది. ఆతని కూడా నున్న డాక్టరు ఆతనిని వెంటనే దింపివేసేడు. టాల్‌స్టాయివంటి మహాత్ముడు తన కతిథి యైనందుకు ఆనందించి ఆ స్టేషను మాస్టరు ఆతని కాశ్రయం ఇచ్చేడు. ఆతడు జబ్బు పడగానే పత్రిక లన్నింటిలోనూ ఆ విషయం ప్రచురింపబడింది. వేలకొలదీ ప్రజలు ఆ మహాత్ముని దర్శనానికి "ఆస్టపోవో" చేరుకొన్నారు. ఏ విధమైన అల్లరులు జరుగకుండా సాయుధ సైన్యాలు కాపలా కాస్తూన్నారు.

టాల్‌స్టాయి జబ్బుపడిన వార్త ఆతని కుటుంబానికి తెలియపరచ బడింది. సోఫియా మోటారులో వెంటనే "ఆస్టపోవో"

చేరింది. కాని టాల్‌స్టాయి కంటబడలేదు. ఆమె యెదుట బడిన ఉద్రేకంచేత నాతని గుండె ఆగి పోవచ్చునని, తెలివి యున్నంత వరకు సోఫియా నాగదిలో డాక్టరులు కాలు పెట్టనీయలేదు.

టాల్‌స్టాయి జబ్బు పడిన వార్త తెలియగానే రష్యా అంతా చకితమై పోయింది. ఆ మహాత్ముని శరీరస్థితి నిముష నిముషం తెలుసుకోడానికి ప్రజ లాతురులై పోయారు. ఆనాటి ప్రజలకి ఆతని మీద ఎంత ప్రేమ యున్నదో తెలుసు కోవా లంటే నాటి తంతి వార్తలు కొన్ని చదివితే చాలు. ఒక తంతి వార్త యిట్లుంది.

"గ్రంథకర్తయైన కౌంట్ టాల్‌స్టాయి రైలులో 12గంట లకి జబ్బుపడ్డాడు. అజోలీ స్టేషను మాష్టరు ఆయన కాశ్రయ మిచ్చేడు."

ఒక పత్రికా విలేఖరి యీక్రింది వార్త పంపేడు.

"గాఢాంధకార బంధురమై, వర్షముచే నావరింపబడిన యీ శరత్కాలపు నిశీథము ఇక్కడనున్న వారందరికి హృదయ వేదన కలిగిస్తూంది. రష్యా దేశపు భాను డస్తమించునా యేమి!"

టాల్‌స్టాయి అంతిమకాలం దగ్గరపడిన కొలది ప్రజల ఆతురత అధికమైంది. ఒక తంతివార్త ఇట్లుంది.

"అపాయకరమైన హృద్రోగం."

ఇంకొకటి "సంసిద్ధులుగండి." అని ప్రజలకు హెచ్చరిక నిస్తూంది.

ఇంకొకటి 20 నవంబరు 1910 వ తేదీగలది,—

" 3 గంటలు. ఉపద్రవకరమగుస్థితి. "

వేరొకటి.

" కాళ్లు వెచ్చగానే ఉన్నాయి. "

మరొకటి.

" 5 గంటలు. హృదయం అకస్మాత్తుగా బలహీనమైపోయింది. స్థితి విషమించింది. మంచు, గాలి, పోలీసు కాపలాలు."

5 నిమిషాలైన తర్వాతి వార్త.

" టాల్‌స్టాయి మరణించేడు. "

* * *

టాల్‌స్టాయికి దేవాలయాలలో అంతిమక్రియలు జరిపించడానికి ఫాదరీ లంగీకరించేరు కారు. కారణం?—ఆ దివ్యాదర్శాలనికై క్రైస్తవమతం తనలో ఇముడ్చుకోలేదు. ఆ మహాశక్తిని ఆ బూటకపు మతనిబంధనలు భరించలేవు! కనుక ఫాదరీలు తమ శక్తికి మించిన దానిని తమ కయిష్టంగా ప్రకటించి తమ యసమర్థతని కప్పిపుచ్చేరు.

కాని—ప్రజలు పెద్ద సమారోహంతో ఆతని కంత్యక్రియలు జరిపి స్వగ్రామంలోనే సమాధి చేశారు.

* * *

టాల్‌స్టాయి మరణంతో ప్రపంచం ఒక మహాత్ముని—మహాకవిని గోల్పోయింది.

ఆతని అభిప్రాయాలు ఆదర్శపాత్రాలు. నిష్కలుషాలు. పరిపూర్ణత్వానికి మార్గదర్శకాలు.

ఆతని కవిత్వం ధారాళమై, స్పష్టంగా ఉంటుంది. ఏ విషయమునైనా ప్రజాకర్షకంగా వ్రాయగలిగి యుండడం ఆతనిలోనున్న గొప్పదనం.

పైప్రకరణాలలో చెప్పిన నవలలు, ఆధ్యాత్మిక గ్రంథాలేకాక అప్పుడప్పుడాతడెన్నో కథలు, నాటకాలూ కూడ వ్రాసేడు.

ఆధ్యాత్మికప్రపంచంలో అంతటి పూర్ణత్వం పొందినవారు, సాహిత్యప్రపంచంలో అంత విశాల ఖ్యాతి పొందినవారు, ఏదేశంలోను, ఏకాలంలోను తక్కువే. తన కాలంలో ఆ రెండురంగములలోను ఒకేమారు అంత తురీయావస్థకిపోయినవాడొక్క టాల్‌స్టాయ్!

విశ్వసాహిత్యమాల-రాజమండ్రి

(స్థాపితం : 1935)

సంపాదకులు:_మహీధర జగన్మోహన్‌రావు

మానవులు : మహీధరములు — ఎమ్. ఇలిన్	రు.	5	0
జనులు : మహాజనులు - ఇలిన్ & సెగాల్		5	0
జ్ఞానం — విజ్ఞానం — ఇలిన్ & సెగాల్		5	0
యక్షప్రశ్నలు-శాస్త్రీయ గ్రంథం-మూడోకూర్పు — బొమ్మలతో		2	8
ప్రకృతి - గతితర్కం ఫ్రెడరిక్ ఏంజిల్స్		0	10
వానరుడు-నరుడు-పరిణామక్రమంలో కర్మపాత్ర ,,		0	6
ఆచరణ - మావ్ - త్సే - తుంగ్		0	6
ప్రజల ప్రజాతంత్ర నియంతృత్వం ,,		0	8
వైరుధ్యాలు - ,,		0	12
దక్షిణపవనం - ఎల్మర్ గ్రీన్ - స్టాలిన్ ప్రైజ్ నవల		4	8
నాడు - నేడు; అడయంకో - నవల - రెండోకూర్పు		4	0
ప్రతీకార జ్వాలలు. నవల - రెండోకూర్పు		1	0
నా బాల్యం (గోర్కీ ఆత్మకథ)		5	0
విజ్ఞాని పావ్లోవ్ - మహావిజ్ఞాని జీవితం		2	8
గోర్కీ-జీవితం. రెండోకూర్పు - బొమ్మలతో		2	0
లెనిన్ జీవిత కథలు. మూడోకూర్పు - బొమ్మలతో		1	0
కారల్ మార్క్సు ఉపదేశాలు. లెనిన్ - రెండోకూర్పు		1	8
రాజ్యాంగ యంత్రం ,, నాల్గవకూర్పు		0	4
రష్యా విప్లవం - 1905 రెండోకూర్పు		1	4
వామపక్ష కమ్యూనిజం - బాల్యారిష్టం ,,		2	0
ప్రపంచ కార్మికోద్యమ చరిత్ర - రెండోకూర్పు		1	4
చెకోవ్ కథలు 13 కథలు — 238 పుటలు		2	8
టాల్‌స్టాయ్-కథలు - పది కథలు - మూడవకూర్పు		2	0
మపాసా కథలు - 19 కథలు 240 పేజీలు		2	0
గోర్కీ-కథలు - ఆరు కథలు - 160 పుటలు		1	8
నాద్యా - వివిధ దేశాల కథలు - చక్కనివి		1	0
చీనా కథలు - ఆస్వాల్డ్ ఎర్డ్‌బర్గ్ - 2 వ కూర్పు		1	0
డిప్యూటీ చైర్మన్ - చీనావిప్లవ కథలు		1	0

ఆంధ్రుల చరిత్ర-ఖండవల్లి బాలేందుశేఖరం. ఎం. ఏ. 1 8
యూదుల చరిత్ర — ,, 1 8
విప్లవ సందేశం 0 8
బలిదాన్. లియోనిద్ లియోవీవ్—నాటకం 1 0
ఛాయ రేడియో నాటికలు-ముద్దా విశ్వనాథం 1 0

అవంతీ ప్రచురణలు : రాజమండ్రి వారి

రథచక్రాలు—రాజకీయ నవల
రచన:—రామమోహన్. 504 పుటలు క్రౌన్ సైజు వెల 3-8-0
ఓసమాలు — నవల-రామమోహన్. 2-8-0

విజయభారతీ పబ్లికేషన్సు, రాజమండ్రి వారి

శబసింధు — హిందీ - తెలుగు నిఘంటు 1800 పుటలు
కర్త:- సాగి సత్యనారాయణగారు.
డెమ్మీ 1/8 సైజు, గ్లేజుకాగితం, క్యాలికోబైండ్ వెల 12-0-0

పునర్ముద్రణలో నున్న గ్రంధాలు

ఓీశ్ని దున్నేరు—సోవియట్ నవల-2వ ముద్రణ.
రచన:—షొలొఖోవ్. అనువాదం:—కృష్ణమోహన్.
సుమారు 600 పుటలు క్రౌన్ 1/8 సైజు వెల 6-0-0

లెనిన్ ఉపదేశాలు—సిద్ధాంతగ్రంథం మూడో ముద్రణ.
రచన:—పామీదత్తు; అనువాదం:—రామమోహన్.
160 పుటలు క్రౌన్ 1/8 సైజు వెల 1-8-0

ఇండియా—మార్క్సు, ఏంజిల్సు లేఖలు. ద్వితీయ ముద్రణ.
అనువాదం: -జగన్మోహన్.
ఆదనపు భోగట్టాతో-పుటలు 150-దేశపటముతో వెల 1-8-0

వ్యవసాయ సామెతలు వెల 2-0-0
సేకరణ:—నేదునూరి గంగాధరంగారు.